

Tertia pars.

abner mortuo. de quo dicitur quod percussit eum ioab in iguine et mortuus est. Quo audito dauid dixit ad ioab et ad omnem populum qui erat cum eo. Scindite vestimenta vestra et accingimini sacco: et plangite etc. quae sequuntur. Sequitur: Iuravit dauid dicens: Hec faciat mihi deus et hec addat si ante solis occasum gustauero panem uel aliud quicquam. ¶ **Parag. x.** ¶ **Quarto** iuari possunt per elemosinarum suffragia. Unde dicitur ecclesiastici. vii. Pauperi porrige manum tuam ut faciat propiciatio et benedictio tua: et mortuo non prohibeas gratiam. Minus dicit et plura signat. quia mortuo non solum non est gratia prohibenda sed etiam conferenda. Multi sunt autem qui non exhibent sed magis prohibent. ideo signanter dicit dominus. non prohibeas: ut si non uelis gratiam exhibere, saltem non presumas alii prohibere.

Incipit tertia pars huius operis. Sermo primus de tribulatione quam per antichristum excrucietur: continens paragraphos. x. In primo continuantur dicta dicentis. ¶ **Paragra. i.**

Dost considerationem prehabitam de morte triplici, uidelicet nature, gratie, et culpe. et de mortuis tam spiritualiter quam corporaliter in hoc mundo. necnon et de mortuis in purgatorio: nunc ordine consequenti, peunte, concomitante, ac etiam dirigente gratia iesu christi: conuertamus oculos ad considerationem finalis et extremi iudicii. hoc autem finale iudicium erunt duo precedentia, duo concomitantia et duo subsequencia. Precedentia iudicium erunt antichristi persecutio, et mundi presumptio. Concomitantia erunt mundi conflagratio, et omnium mortuorum resurrectio. Sequentia iudicium erunt supplicium reproborum, et gloria beatorum. de his omnibus est per ordinem subsequendum. ¶ **Paragra. ii.** de ortu antichristi. ¶ **Legitur** autem antichristus in babilonia de tribu Dan nasciturus. sicut factus patriarcha iacob non orando sed prophetando praedixit. gen. i. fiat dan coluber in uia: cerastes in semita. Super quo beatus gregorius. xxxi. lib. moralium ait. Cerasta grece cornua dicuntur. Cerastes qui hic cornutus esse dicitur: digne antichristus asserit. quia pro

fideliū vitā cū morsu pestifere predicationis. armabit etiam
 cornibus potestatis. Bene autē dicit in babilone id est confu-
 sione nasciturus: ut ex loco natiuitatis insinuetur qualis post-
 modū sit futurus. Sicut enī christus in nazareth. i. in flore cō-
 cipitur: in bethleē q̄ domus panis dicit t̄p̄aliter de virgine na-
 sci ad insinuandū q̄ in flore. i. in puritate virginitat̄ mat̄ne
 sp̄s sancti virtute p̄ceptus: postmodū nascendo panis vite no-
 bis est factus. Sic antichristus hō peccati: filius p̄ditionis. si-
 cut actor confusionis ordinē vite totiusq̄ iustitie confundēs
 sectatores suos ad cōfusioneꝝ pertrahens merito in babilone
 dicit nasciturus. Vnde apoca. vii. vbi ex aliis tribubus filio-
 rum israhel signati numerant: sola tribus dan subticef. Hu-
 ius aduentus sicut ait ap̄ls. ii. ad thessa. ii. erit sc̄dm operati-
 onē sathane. quia oīa faciet diabolo qui eū possidebit insti-
 gante ⁊ cooperāte. Non tñ ita possidebit eū ut vniat̄ ei. sicut
 in christo humanitati diuinitas est vnita. nec ita vexabit eū
 ut careat iudicio ratiōis. alioquin nō imputaret̄ ei quicquid
 ageret sicut nec homini furioso. Quidā autē dicunt q̄ a con-
 ceptionis principio diabolus in vterū matris eius descendet
 cuius virtute deinceps aletur. puer nasceat̄ et adolescet. Alii
 dicunt et forte verius q̄ a principio conceptōis sue habebit
 angelū sui custodē: sicut habēt singuli ceterorū hoīm vsq̄ ad
 annos discretionis: sed tunc cū extolli ceperit sup omē quod
 dicit̄ deus: ab angelo sancto derelictus: p̄sus a diabolo pos-
 sidebit̄: ad libitū voluntatis eius in oībus et p̄ omnia dedur-
 endus. sicut possessor ad libitū suū pertrahit/ inducitq̄ iur-
 mentū. Vnde ait grego. Illū perditū hoīem quasi vas p̄priū
 diabolus ingredit̄ qui sp̄aliter antichristus nuncupatur.

¶ §. iii. de vita antichristi. **V**eniens autē hierl̄m circuncid-
 det se ut ex hoc adquirat grām iudeorū: et dicet se esse mes-
 siam p̄missū in lege: et faciet sabbatū custodiri p̄pter iude-
 os. diē vero dominicā p̄pter christianos. vtriusq̄ se conforma-
 re volens ut vtrorūq̄ decipiat. Tunc iudei credentes ipsū esse
 messiam quē multis temporibus expectauerunt conuertentur
 ad eū ac ei vnanimiter adhibebunt. Erit autē in p̄cipiscē-
 tiis feminarū. sicut dicit̄ dan. xi. In aperto tñ castitatē et san-

Pars tertia.

etitate oimodā simulabit: ut omnes ad se alliciat et ostentatione seducat. Cor eius in tantā effereť supbiā: ut legē et cerimonas et etiā cursū tpm se mutare putet .sicut dicit dāñ. vii. Et in deū pferet blasphemias: dicens se deū esse. christū aut dicit fuisse seductorē. Vnde sicut ait apłs. ii. ad thessa. ii. Tunc reuelabit homo peccati: filius pditionis: caput scz oim iniquoz qui aduersas et exrollit supra omē qđ dicit deus aut qđ colitur: ita vt in templo dei sedeat ostendēs se tā qđ sit deus. Veniens enī in hierusalē in templo qđ reedificabunt iudei adherentes ei: sedebit adorari faciens se sicut deum. Veniet aut sicut ait apłs: in omnivirtute potestatis humane et opulentie tpalis. Credit enī qđ reuelate magro suo et possessore diabolo : mureiet thesauros occultos qbus utaf ad vanitatē et gloriā mūdialē: et ad multorū pnciez/ quos vicz execabit magnifica largitione donoz. Veniet nihilominus fm operationē satane in oibus signis et pdigijs mendacis: et in omni seductione inigtatis. Sicut apo. i. faciet signa et pdigia que homines videntes in admirationem inducent et seductionē. Dicunt aut signa mendacia: uel quia nō erūt vera sed fantastica. quia diabolus cuius virtute opabit p̄stigiabit oculos videntiū ut videat esse qđ nō est: uel nō esse quod est: aut aliud z aliud esse. et sic oculi vidētiū illudēf. Vel dicunt mendacia: qđ ad p̄firmandū mendacia et seducendū aias ostēdunt. Et reuera huiusmodi signa nō dāt miracula: sed mirabilia dici possūt. Mirabile enī est facere p̄t solitū cursū nase. Diabolus aut subtilē hñs intelligētia z lōgaz expiētā qđ natura facit successiue: ipē scit qđ in instati .i. subito et impceptibili opari. Sicut magi pharaonis virgā in serpentes subito p̄uertisse legunt. Miraculū aut facere solius est diuine potestati. quia sicut solus ipē est actor nature: sic ipē solus pōt naturā trāsmutare. De antichristo dī apo. xiii. Et vidi de mari bestia ascendētē habentē capita septē/ et cornua decē. et sup capita eius noia blasphemie. Et bestia quā vidi silis erat pardo/ p̄pter varietatē duplicitatū i conuersatione. Et pedes eius sicut pedes vsi: p̄pter ardore z libidinis. Et os eius sicut os leonum: propter immensitatē

crudelitatis: et dedit illi dracho. i. diabolus virtutē suam et potestatem magnā. Nam sicut ait greg. xxxii. li. moral. In omni fastu fallacie et virtutis robore et culminis elatiōe prosperabitur antichristus. quia tota virtus diaboli in illo dānato homine pgesta densabit. Sequitur in apo. Et vidi vnū de capitibus suis quasi occisū in mortē: et plaga mortis eius curata est. Nam sicut christus pmissus mortuus est et resurrexit: sic antichristus ut appareat christus in lege pmissus sicut se mortuū: et post arte magica et operatione demonū se mirabiliter suscitauit. Et admirata est vniuersa terra post bestiam id est bestiam sequentes et ei dānabiliter adherentes. et adorauerunt drachonē id est diabolū qui dedit potestatem bestie. et adorauerunt bestiam dicentes. Quis similis bestie scilicet in miraculis faciendis: et quis poterit pugnare cum illa? Et datum est ei os loquens magna scilicet se magnificādo et blaphemiā se christū esse mēdicat asserendo. De ipso quoque dicitur dan. x. Faciet iuxta voluntatem suam et eleuabitur et magnificabitur aduersus omnem deum et aduersus deum deorum loquetur magnifica. Et viii. eiusdem. Cum creuerint iniquitates consurget rex impudens facie: et intelligens ppositiones: et roborabitur fortitudo eius: sed non in viribus suis: et supra quam credi potest vniuersa vastabit et prosperabitur et faciet. ¶ Paragra. iiii. de persecutione antichristi. ¶ Est autem aduertendum quod antichristus vtetur quadruplici modo ad homines subuertendum. videlicet callida persuasione. donorum largitione. miraculorum operatione. et tormentorum afflictione. Primus ergo modus homines subuertendi erit callida predicatio uel persuasio. Predicabit enim legem nouam prauam esse. destruet pro posse cultum dei. ritum ecclesie. et iuge sacrificium. ut dictum est danielis. viii. usque ad principem fortitudinis magnificabit. et ab eo tulit iuge sacrificium: et deiciet locum sanctificationis eius. robur quoque datum est ei contra iuge sacrificium. et prosternetur veritas in terra: et prosperabitur et faciet. Vere prosternetur veritas: quoniam falsitas publice predicabitur nec veritas permittetur predicari. nec a fidelibus etiam audiri. peruerse exponetur scriptura sacra: nec veraciter exponi a

Tertia pars.

catholicis pmittere. ¶ **§. v.** **¶** Scōs modus subuertēdi erit p donorū amplissimā largitionē. Inueniet enī thesauros occultos vt dictū est: p quos ad se sequendū et sibi adherendū plurimos instigabit. Cū enī in multis regnet cupiditas: facilliter ad eū inclinabunt cupidi: videntes q̄ sequaces suos ditabit falsāq̄ felicitatē eorū ad decipiendū alios oñtabit. ¶ **§. vi.**

¶ Tertius modus subuertēdi erit p tormentorū afflictionē. Nā sicut ait dñs math. xxiiii. Erit tunc tribulatio magna q̄lis nō fuit ab initio mūdi vsq̄ modo neq̄ fiet. Et hoc innuit apoc. i. vbi dicit̄. Pedes eius sicut auricalco sicut in camino ardenti. P̄ pedes enī vltima christi mēbra. p̄ caminū ardentē tribulationis vehemētia designat̄. Exhibebit enī antichristus torquēdo fideles oīa genera tormētōrū q̄ antiquitus in sanctis martyribus sunt impleta: et omnē ingenii sui subtilitatē acuet ut ferocitatez sui pectoris impleat: nouis et inauditis suppliciis affligēdo, nec p̄ partes: sed simul tota crudelitatis eius imanitas exercebit̄: ne requiē aliquatūlā aut interpolationē habētes vires resumerent quo minus in cruciatibus vincerent̄. Vnde de antichristo dicit̄ dan. viii. Interficiet robustos et pplm̄ sanctorū scdm̄ voluntatē suā. Quod exponēs grego. xxxii. moral. ait. Tunc nō solū in reprobōrū mētibus sed etiā in electōrū corporibus crudelitate inestimabili sine q̄libet obiectione grassabit̄. Robustos ergo interficiet cū eos qui mēte inuicti sunt corporaliter pimet. uel certe robustos et pplm̄ sanctorū scdm̄ voluntatē suā interficiet: cū eos q̄ robusti ac sancti credebant̄ ad nutū sue volūtatis trahet. Dura bit autē hec tribulationis imanitas tribus annis et dimidio tm̄: ne si diutius duraret patientia sanctorū p̄fus deficeret. Sicut enī ait saluator. nisi breuiati fuissent dies illi nō fieret salua oīs caro. sed p̄pter electos breuiati sūt dies illi. Ecce p̄ us dñs sic tribulationē venturā p̄nūciauit: sic et eius abbreviationē p̄dixit. ut ad ipsā sustinendā p̄ prudentiā muniremur. Quia sicut ait greg. dñs ac redēptor noster pituri mūdi p̄currentia mala denūciat ut eo minus pturbēt veniētia quo fuerint p̄scita. Minus enī feriunt iacula que p̄uident̄. et nos tollerabilius mūdi mala suscipimus si p̄tra hec p̄ prudentie

clipeū munitamur. Predixit etiā vtrūq; ut et si ex p̄nuncia-
ta tribulatione tam horribili terremur / audita tamen eius
abbreviatione per patientiam sumptis viribus armaremur

¶ Paragra. vii. **¶** Quartus modus seducēdi erit p̄ miracu-
lorū opationē. De antichristo enī loquens ap̄l̄us. ii. ad thes.
.ii. sic ait. cuius aduentus est in omnivirtute et signis et p̄di-
giis mendacibus vt dictū est: et multa mirabilia facturus ē
p̄ artem magicā fm̄ opationem satane / qui in omnibus ei⁹

operibus erit actor et rector. **¶** Paragra. viii. de pseudo a-
postolis antichristi.

¶ Nec p̄tentus erit antichristus q̄ ipse
solus p̄dicet et seducet homines: sed etiam discipulos p̄gre-
gabit / quos et apostolos nominabit: qui eum vbiq; predicēt.
sicut christus discipulos ad predicandū euāgeliū destinavit
Isti autē satellites antichristi / seu pseudo apostoli p̄dicabunt
vbiq; et mirabilia quasi miracula facient / quibus innumera-
biles de omni natione seducent. Sicut enī christus ap̄los su-
os misit ad p̄dicandum / et ad miracula faciendum: sic anti-
christus pseudo apostolos p̄ totum orbem mittet ad omnes
nationes ad quas p̄sonaliter accedere non valebit. Hi ciuita-
tem sanctā hierusalem calcabunt mensibus. xlii. sicut dicitur
apo. xiii. et ecclesiam p̄sequen̄ annis tribus et dimidio qui-
bus antichristus regnabit. Hi pessimi erūt invita / tñ sancti-
tate p̄ hypocrisim simulabūt. Vnde pene om̄s decipiet par-
tim apparentia sanctitatis / partim violentia potestatis / par-
tim miraculis reputatis. Hos describens ap̄l̄s iohēs apoca.
xiii. ait. Et vidi aliā bestiā ascendentē de terra. Post p̄nam
bestiā quā viderat ascendentē de mari / p̄ quā significat anti-
christus et sui p̄ncipes. Alia bestia est ip̄e idē et pseudo apo-
stoli famā eius vbiq; diuulgantes. qui iure dicunt bestia. q̄a
in bestia est sēna crudelitas. violenta rapacitas. et infaciabi-
lis edacitas. Omnia hec erūt in antichristo et suis. Dicunt
etiā bestia in singulari. p̄pter vnanimē p̄sensū et p̄cordiā ad
nocendū. Dicit ergo beatus iohā. Et vidi aliā bestiā ascendē-
tem de terra / et habebat cornua duo similia agni que sūt si-
mulatio vite et peruersio doctrine / vel vita mala et miracula
ostensa. Et loquebatur sicut draco / id est sicut diabolus. quia

Tertia pars.

sicut spūs sanctus loquebat̄ in apl̄s christi. sicut dicit eis dñs math. x. Non vos estis q̄ loquimini: sed spūs patris vestri qui loquit̄ in vobis. ita malignus spūs in apl̄s antichristi. Et potestātē prioris bestie omnē faciebat in p̄spectu eius. i. omēs modos decipiēdi quibus decipiet antichristus: faciēt in p̄spectu diaboli et antichristi. Sicut enī apl̄s faciebāt oia ut placeant christo: sic isti ut placeant antichristo a quo spabūt se honores et diuitias accepturos. Dicit̄ enī dañ. xi. multiplicabit gl̄iam et dabit eis honorē. Sequit̄. et fecit. i. facient terrā. i. habitantes in ea adorare bestiā p̄mā. i. antichristū. et fecit. i. facient signa magna. scz ad hoīes seducendū ut etiā ignē faceret de celo descendere in terrā in p̄spectu hoīm. hoc ad litterā facient virtute demonū. sicut fecisse legunt̄ Iob. i. Vel sicut apl̄s christi datus fuit spūs sanctus in spē ignis. actu. ii. sic illi dabunt spm̄ malignū in specie ignis. Et quia hec signa nō fient in occulto sed in publico in p̄spectu hominū: ideo q̄ plurimi decipient̄. Vñ dicit̄ ibidē. Et seduxit. i. seducet habitantes in terra p̄ signa q̄ data sūt illi facere p̄missiōe diuina. Vñ dñs math. xxiiii. p̄dixit. Surgent pseudo xpi et pseudo p̄phete ⁊ seducēt multos et dabūt signa magna et p̄digia ut in errorē mittant̄ si fieri pōt/ etiā electi. p̄pter qđ sicut ait greg. xxxii. li. moral̄. pensemus q̄ erit hūane mētis illa tētatio qñ et pius martyr corpus tormētis subiicit: et tñ añ eius oculos tortor miracula facit. Cuius tūc virtus nō ab ipso cogitationū fundo quatiat̄: qñ is q̄ flagris cruciat miraculis choruscat Ex vehemētia tentatiōis huius etiā sapiētissimi seducunt̄. sicut bñ designat̄ apoc. xii. Cauda drachonis trahebat secum tertiā p̄tē stellaz. Et de antichristo dicit̄ dañ. viii. Deiecit de fortitudine et de stellis et p̄culcauit eos. Qđ exponens greg. xxxii. moral̄. ait. De fortitudine et de stellis deiecit: q̄a non nullos et luce iustitie resplēdentes et sapie claritate fulgētes et virtute opis robustos frangit. Ceterū pseudo apl̄s p̄cipient et cū ingenti potestate cōpellent habitātes in terra ut faciāt imaginē bestie. i. antichristi ut eā faciāt adorari sicut fecit nabugodonosor. dañ. iii. Et dabit̄ illis a diabolo: deo scz per mittēte ut debet spm̄ malignū imagini bestie. et faciēt eam

loqui et moueri ad maiorē hoim subuersionē: et loquet ima
go bestie p malignū spm: sicut olim in idolis dabāt demōes
rīsa. Et faciēt oēs diuites et paupes. pūillos ⁊ magnos. libe
ros et seruos hñe caracterē. i. aliqđ signū ātichristi repñtati
uū. ul' ad litterā insertionē sui noīs in dextā manu aut ī frō
tibus suis euīdēter et materialr: sicut hodie portant iudei si
gna designātia ipsos esse iudeos. Adhuc isti maiora faciēt
p pncipes q eis adquiescūt in oibus q quicūq nō adorauerit
imaginē bestie occidat. et ne qs possit emere aut vēdere nisi
habeat caracterē bestie. i. signū p qđ dinoscat p̄tinere ad an
tichristū. aut nomē ut scti a christo dicunt christiani: sic illi
ab antichristo antichristiani vocent. Hec aut faciēt ut hoies
extrema necessitate cogant ātichristo et suis dānabilr adhe
rere. ¶ ix. de enoch et helia. ¶ In hac tāta necessitate nō
oīno deseret dñs sctōs suos: sed ad eorum p̄solationē mittet
enoch et helyā. sicut dicit apo. xi. Ad hoc ei in paradiso ter
restri viuētes: diu reseruati sunt: ut illo tpe viuētes antichri
stū redarguāt: veritatē defendāt. seductos reuocēt. ac vacillā
tes in fide p̄firmēt. p̄phabūt aut dieb⁹ mille ducētis. lx. ami
cti saccis. i. tribus ānis et dimidio p̄dicabūt p̄niam verbo pa
riter et exēplo. sicut et ātichristus tāto tpe p̄dicabit. ipm aut
antichristū corā oī pp̄lo arguēt ac mēdacē et fallacē oñdent
Tūc bestia faciet aduersus eos bellū. scz disputādo/ blādien
do/ p̄mittēdo/ cōminando/ corporaliter affligendo/ et vincet
eos corporaliter occidēdo. Et iacebunt corpora eorū in sepul
ta in platea hierl̄m: et nō sinent poni in monumētis. ut scilz
hoies vidētes nō audeant eos p̄firmari et magis timeāt an
tichristuz. Tūc erit tanta tribulatio qualis nō fuit antea nec
post erit. Antichristus enī et sui gaudebūt. et iocundabunt
et epulabunt. et munera mittent sibi mutuo. p morte scilicet
istorū qui eis resistebāt: et ptrarii erant tā opibus q verbis et
p̄dicationibus eorū. Et sicut isti mali gaudebūt: sic iusti et fi
deles lugebunt: terrebut et ab impiis p̄fundent. sed faciet
deus cum tentatione puentum. nā post tres dies et dimidiū
diuina virtute resurgent iam non vltorius morituri. Erit au
tem eorū resurrectio manifesta ac clara: ut sicut impū prius

Tertia pars.

gaudebant: boni vero lugebant. sic viceversa om̄s mali stupeant terreant̄ et in seipsis pfundant̄. boni vero gaudeant viresq; resumant̄ ac in fide pfirment̄ et deo gratias agant. Audiatur etiā vox magna de celo vocantis eos in glam: et cunctis vidētibus ascendent in celū gloriosi videlicet et fulgētes. Tunc aliqui mouebunt̄ ad penitentiā. alii uero ad duriciā. tunc iudei videntes se deceptos fuisse p̄uertent̄ ad christum

¶ §. x. de interitu antichristi. **¶** Antichristus autē ueniēs in hierlm̄ in montē oliueti vñ dñs iesus ascēdit ad patrē: simulabit se uelle ascendere in celū. sed sicut dicit̄ dan. xi. In paucis diebus p̄teref. quia scdm̄ grego. xxxii. moral. non anglorum bello. nō sanctorū certamine: sed ipsius aduētū iudicis solo oris sui spū eterna morte ferief. Et hoc est qđ dicit̄ ap̄ls .ii. thessa. ii. Quē dñs iesus interficiet spū oris sui: ibiq; seductor ille p̄hibet vñ saluator ad celos ascēdit. Post eius interitū nō statim ueniet dñs ad iudiciū: sed electis qui in antichristi p̄secutione titubauerūt. xlv. dies ad penitentiā p̄cedetur. Quāto uero post t̄p̄uenturus sit dñs penitus ignoratur. In diebus illis fiet quasi silentiū in celo. i. pax in eccl̄a tribulatione cessante. Tunc ministri antichristi gaudebunt nuptias et p̄uicia celebrantes ac ludos diuersi generis exercentes atq; dicentes. licet p̄ceptor noster mortuus sit modo tñ habemus pacē et securitatē. Sed sicut ait ap̄ls. i. ad thi. v. Cum dixerint pax et securitas: repētinus illis supueniet interitus. Et sicut ait saluator math. xxiiii. Sicut fuit i diebus noe ita erit aduētus filii hoīs. Sicut ei in diebus erant ante diluuiū comedentes et bibentes / nubētes / et nuptui tradētes vsq; ad eundē diē in quo introiuit in archam noe et nō cognouerūt donec uenit diluuiū et tulit om̄s: ita erit aduētus filii hoīs

¶ Sermo .ii. de p̄sumatione mūdi: p̄tinēs §. xi.

¶ Consumationē seculi multa signa p̄cedent: ut videntes hoies timeant ac ad p̄niam excitent̄: p̄pinquū esse iudiciū p̄noscentes. Hmōi autē signa sunt satane solutio. caritatis infrigidatio. iniquitatis inundatio. oibus mūdi partibus facta cōmotio. **¶** §. i. **¶** Primū ergo signū erit satane solutio. i. potestatis eius laxatio: et iam uirtute passionis dñice

diminuta et ligata fuit potestas q̄ p̄us in homines utebatur: ut
nō tm̄ posset nocere hoībus q̄tū vellet nec q̄tū ante solebat:
ligatus aut̄ detentus est vsq; ad t̄ps̄ statutū quo soluedus est
vt longe plus solito seueat tentando: p̄sequēdo: et multiplici
ter infestando ad maiorē subuersionē et dānatōnē hoīm im
piorū: ad maiorē vero p̄bationē et purgationē p̄fectissimā
electorū. Nā in fine mūdi boni erūt optimi: et mali erūt p̄f
simi. ut sicut dicit̄ apo. vlti. Qui sc̄us est sc̄tificet̄ adhuc. et iu
stus iustificet̄ adhuc. ⁊ q̄ in sordibus est sordescat adhuc. So
lutus aut̄ diabolus ut dictū est multis et miris modis totaz
rabiē suā: crudelitātē. iniquitatē. ac astutiā exercebit: sciēs q̄a
modicū t̄ps̄ habet. sicut dicit̄ apo. xii. Vñ ad vigilatiā ⁊ cau
telā nos amonet̄ bt̄us petrus. d. Aduersarius v̄r diabolus tā
q̄ leo rugiēs circuit̄ q̄rens quē deuoret. Et psal. Insidias in ab
scondito q̄si leo in spelūca sua. Quod exponēs grego. xxxii.
moralīū ait. ad aptā potentiā suffecisset ut leo esset: etiā si
insidiās nō fuisset. Rursūq; ad versucias occultas suffecisset
ut insidiās surripet et si leo nō esset. Sed q̄a hic antiquus hor
tus in cunctis suis viribus effrenat̄. seuire p̄vtrāq; p̄mittit̄: ut
p̄tra electos in certamine et fraude et virtute laxet̄. virtute p̄
potentiā. fraude p̄ signa. Recte ergo insidians p̄ miraculorū
sp̄m. leo p̄ fortitudinē secularē. ut ei eos qui apte iniqui sūt
p̄trahat. secularē potentiā oñtat: ut viros etiā iustos fallat: si
gna sc̄tatis simulat. Idē etiā greg. exponens illud dāñ. viii.
Dirigif̄ dolus in manu eius. ait in manu eius dolus dirigif̄.
quia fraus p̄ opus adiuuat̄. q̄d ei fallendo dicit̄ hoc mira fa
ciendo asserit. Nā quicq; lingua mēdax simulat: hoc q̄si ver
rum esse manus opis oñtat. ¶ §. ii. ¶ Sc̄dm̄ signū erit carita
tis infrigidatio sicut p̄dixit dñs math. xxiiii. Refrigescet ca
ritas multorū. Sicut ei senescēte microcosmo. i. hoīe q̄ a p̄his
dicit̄ minor mūdos solet calor naturalis diminui: et appropin
quante morte magis ac magis minuitur donec in morte
prorsus deficiat. sic in maiori mūdo senescēte et ad sui ter
minū appropinquāte caritas que est calor vite spiritualis re
frigesct̄ et penitus deficiet. Ait enī aristoteles: q̄ senū est
frigidū/ siccū/ et morbidū. Sic mūdos mortū/ id est extremo

Tertia pars.

iam ppinquus frigidus est p defectū caritatē, et ficus p defectū deuotiōis. In his ei duobus pseruatiō vite spūalis existit. Cū igit iā caritatis videamus feruorē pene penitus extingui ac deuotiōis humidū exsiccari. qd aliud cogitare debem⁹ nisi si q. ppe est interitus huius mūdi. Quod enī ātiquaf et senescit ppe interitū est. heb. xi. Si quis attēte psideret in quolibet statu tā regulariū q̄ seculariū tā clericorū q̄ laicorū tā subditorū q̄ p̄latorū: q̄ in deuote deo seruif: q̄ tepide adorať. q̄ irreuerenter orať. q̄ arido corde laudať, imo potius p̄tēnif dehonorať turpiter ac detestabilif blaphemať. manifeste videbit caritatē ad deū nō solū frigescere: sed iam ita notabilif frigidisse: ut pene videat̄ exticta. De caritate ad p̄xiz quō iā plene defecerit. clamāt nudi. clamāt famelici. clamāt media morientes. Relegata est mīa a filiis hoīm. clausa est ianua pietatis. p̄tracta est largitas nisi qui vanitati aut cupiditati deseruit. aruit fons cōpassionis et viscera sua clausit: et sic non restat aliud nisi q̄ cito fiat iudiciū sine mīa illis qui ob caritatis defectū mīam non fecerūt. ¶ §. iii. ¶ Tertiū signū erit iniquitatis inundatio. nā timore dei postposito et amore reiecto et honore p̄tēpto qd restat nisi malorū inundatio. iniquitatū multiplicatio. innumerabiliū indicibiliūq̄ supabundantia pctōrū. Ideo videmus impletū illud osee. iiii. Nō est mīa. nō est veritas. nō est scia dei in t̄ra. maledictū ⁊ mēdaciū inundauerūt: et sanguis sanguinē tetigit. Et clare videmus impletū q̄ p̄dixit apls. ii. ad thy. iiii. In nouissimis dieb⁹ instabunt t̄pa piculosa et erūt hoies seipfos amātes: amore scz p̄uato. de quo dicit augu. Ciuitatē diaboli fecit amor sui vsq̄ ad p̄emptū dei. Ex isto enī amore oīa mala pueniunt. sicut ex caritate p̄stat pullulare virtutes. Vñ post illud erūt hoies seipfos amātes. sequif, cupidi/elati/supbi, blaphemi/parētib⁹ nō obediētes. ingrati. scelesti. sine affectiōe. sine pace. criminatores. incōtinentes. imites sine benignitate. p̄ditores p̄terui. tumidi. voluptatū amatores magis q̄ dei. Tales etiā describit apls ro. i. dicēs eos esse repletos omī iniquitate. malicia/fornicatione/auaricia/nequicia/ plenos inuidia/ homicidiis/p̄tentione/dolo/ malignitate/sufurrōnes/ detractores/

deo odibiles, ptumeliosos, supbos, elatos, et inuētores malo-
rum, inspiētes, incōpositos, sine affectione, sine federe, absq̄
mia. O si quis lynceis oculis p̄scientiā; parietes penetrare et
cordiū occulta luculēter posset inspicere: occurrerent crimi-
na q̄to secretiora: tanto forsitan grauiora. Sed ne publicem⁹
occulta dedecoris aut parietē fodiāmus ut appareat idoliꝝ
abhoiatiōnis. quia nec testes sumus nec iudices occultorū:
sed aliū habebunt iudicē, nō regē uel p̄ncipē: sed cōsciētiarū
secretissimū inspectore. q̄a oia nuda sūt oculis eius q̄ sicut ni-
hil deseret inscrutatū: ita nihil p̄teriet impunitū. Videam⁹
q̄ palā corā sole gerunt q̄ nec ignorari p̄nt: nec aliq̄ tergiuer-
satione celari: nec excusatiōnis pallio opiri. q̄a tā impudēter
agūt hodie pctōres ut frontē meretricis excedere videantur
De gbus dictū est isa. iiii. pctm̄ suū q̄si de sodoma p̄dicauerūt
imo et laudat̄ pctōr in desideriiis aie sue: et iniquus b̄ndicif:
et publicatis pestiferis adinuētionibus vitiorū qui est in eis
astutior et effrenacior, ille pbior, sapientior, et valētiōr iudi-
catur. Verecūdia quoq̄ importabilis innocentē uel minus ī-
piū esse inter hoīes sceleratos: simplicē inter vulpes. colum-
bam intervultures. agniculū inter lupos. Inhonorat̄ de⁹ ini-
quis opibus et linguis, nō solū peiorantiū: sed blaphematiū
nomē eius sceleratū: time lacerat̄: eius mādata p̄tēnunt. pro-
missiōes vilipēdunt. cōminatōes nō timent. supplicia nō hor-
rent. leges abolent. et p̄ libitivolūtatis nequiter exponuntur
Et sicut ait ciprianus: cōsensere iura pctis: et cepit licitū esse
quod publicū est: iura iniuriis militant: et iniurie p̄ iuribus
inducuntur. abusiue consuetudines fanciunt. legē habentes
sine lege uiuunt: et legibus abutunt. Diues pauperē suppedi-
tat. et potens opprimit impotētem. vulpes cuniculū. lupo
agnū. vultur columbā. accipiter alaudē deuorat. impius iu-
stū. et simplicē versipellis. facti sunt hoīes sicut pisces maris
et sicut reptilia non habentia preceptorē. in mari pyrate pre-
dantur. in viis insidiantur predones. latrones in nemoribus
fures in domibus. in vrbibus abundant fediciosi. in curiis
proditores. seuit inuicem discordantium malicia. litigius re-
plentur omnia. veritas odio habetur. at etiā procul abicitur

Tertia pars.

iustitia. seu ita rapacitas. cupiditas dñaf. Quid plura q̄q̄ lingua
pōt exp̄mere: aut quis intellectus cogitare sufficeret. q̄/quot
qualia/ q̄taq̄ flagicia cōmittunt. Quia enī nō p̄ferf cito p̄tra
malos sn̄ia: filii hoīm absq̄ vllō timore p̄petrāt mala. Cum
igif multitudine sit in scelere: nec spari posset correctio qn po
tius quotidie crescit malicia. insolefcit temeritas. speraf imp
punitas. et in imensū iniquitas cumulat. quid restat nisi do
lor et gemitus. Non enī senio crimina moriunt. nec vetusta
te t̄p̄oz obruunt. quin imo velut ydravno capite refecato alia
validius et numerosi⁹ pullulantia renascunt. Sic addunt pec
cata peccatis. ad inveniunt peccata. multiplicantur absq̄ nu
mero. et peccandi libidinosa rabies ardentius inflāmatur.
Quid igitur amplius expectare debemus: nisi q̄ in brevi sit
finis a iusto iudice tot et tantis flagiciis: tam horrendis ab
hominacionibus imponendus. Debemus enim diligēter ad
uertere et memoriter retinere quod genesis. vi. legimus. Vi
dens deus q̄ multa malicia hominū esset in terra: et cuncta
cogitatio cordis humani intenta esset ad malū omī tempo
re penituit eū q̄ hominē fecisset in terra. Et infra. Finis vni
uerse carnis venit coram me: repleta est terra iniquitate a fa
cie eorum: et ego disperdā eos cum terra. Ecce quod p̄pter
multiplicacionē et redundantiam peccatorū ad purgationē
mundi et exterminacionē hominū impiorū imisit deus ca
thacismū aquarū. Item gene. xviii. dixit dominus ad abra
ham. Clamor sodomorū et gomorreorū multiplicatus est.
et peccatū eorum aggrauatū est nimis. Et sequitur: q̄ pluit
dominus ignem et sulphur de celo: quinq; ciuitates omnino
subuertens cum omnibus hoīb: necnō et infantibus et iu
mentis. Item quando multiplicata sunt peccata populi cana
an: et p̄cepit dominus filiis israhel. ut in ingressu suo in ter
ram promissionis prorsus exterminarent eos: nec quenq̄ vi
uere permitterent. Vnde quia aliquibus pepercerunt: incre
pari a dño meruerunt. sic dicitur iosue. ii. Item diu sustinuit
dñs peccata filiorū israhel: sed postq̄ cōplete sunt iniquitates
eorū eiecit eos a facie sua de terra sua: transferens eos in ex
teras nationes. p̄mo decē tribus sicut habemus. iiii. re. xvii.

postea duos tribus. iiii. reg. vltimo. sed illa abiectio seu trāf actio fuit t̄p̄alis. Vnde post annos. lxx. redierūt. sed postmodum quia christū dñm crucifigendo imanissime peccauerūt terrā suā vsq; ad antichristi t̄p̄is irrecuperabiliter amiserūt. Sic etiā exterminata sunt regna caldeorū / medorū / et p̄sarū: necnō et grecorū q̄ suis t̄p̄ibus potētissima fuerunt et maxia t̄p̄ ppter iniquitates eorū ad nihilū sunt redacta. Deniq; nup diebus istis etiā christiani nostri ppter peccata nepharia que magis tacenda censui q̄ pandenda iusto dei iudicio per manus infidelīū trucidati / captiuati / uel in fugā conuersi. de terra sancta p̄mi s̄sionis quā dñs iesus sua benedicta natiuitate conuersatōe / et morte sacratissima cōsecrauit: turpissime sūt erecti. quia flagiciosā eorū vitā nō potuit amplius sustinere. Hec oīa supradicta que sunt quedā particularia dei iudicia: sunt etiā futurorū signa p̄nostica: et futuri iudicii generalis exēpla. qm̄ sicut deus illoꝝ iniquitates vsq; ad p̄finitū t̄p̄s p̄ patientiā expectauit. et postmodū iudiciū suū exercēs inflexibiliter ire sue furorē super eos effudit. Sic de generali iudicio firmiter est tenendū: q̄ qm̄ sit precise futurū: omni viuētū sit incertū / nisi cui fuerit a dño reuelatū. ¶ **§. iiii.** ¶ **Quartū** signū futuri iudicii erit ī diuersis mūdi partibus facta p̄motio. Ante p̄sumationē enī mūdi necesse est magnas et mirabiles cōmotiones fieri in oibus creaturis. Sicut nāq; deus p̄mū suū aduentū in mundū q̄ debebat esse gratiosus et amabilis p̄ suos p̄phās p̄nunciari voluit: multiq; figuris et enigmatibus p̄signari: ne si subito veniret hoies nō agnoscerent: quin potius ut ipsū agnoscerēt cū oī deuotione susciperent / ac anteq̄ veniret ad eius susceptionē deuotā cū oī se diligentia p̄pararent. Sic scdm̄ eius aduentū terribilē et horrendū p̄ omēs p̄phās suos voluit p̄clamari: multiq; signis p̄cedētibus p̄p̄inquū esse iudiciū faceret demonstrari: ut saluādi qui boni sūt ad meliora et āphora puocent: et q̄ in pctis sūt citius ad p̄niam p̄uertant. Reprobi vero inexcusabiles merito iudicētur. Vñ bt̄us greg. ait. Saluator n̄r nos paratos inuenire desiderans senescentē mundū q̄ mala sequant denūciat: ut nos ab eius amore compectat: appropinquāte eius termino q̄te

psecutiones pueniunt innotescit: ut si deū in tranquillitate metuere nolumus: vicinū eius iudiciū vel psecutionibus at triti timeamus. Itē qñ paterfamilias cōtra aliquē ppt iniurias vel p̄tumelias sibi factas vehement̄ est iratus: oēs eius domestici et amici ad dñi sui vindicādas iniurias vnanimiter animant̄. Sic oīs creatura factori suo deseruiens ex cādescit in tormentis p̄tra impios: ad vindicandū iniurias creatoris. Itē cū exigēte iustitia in quibus quis peccat p̄ hec et torquetur. Nos autē cunctis creaturis abutentes delinquimus: iustū est ut in cunctis et a cunctis a iusto iudice torqueamur. ut impleat̄ qđ dicit̄ sapi. v. Pugnabit̄ p̄ eo orbis terrarū p̄tra insensatos. sicut ait grego. Oia q̄ ad usum vite accipimus ad usū p̄uertimus culpe. sed oia que ad vsū nostre prauitatis cōuertimus: ad vsū nobis vertent̄ ultionis. Tranquillitatē pacis humane p̄uertimus in vanā securitatē. et ideo iuste sicut ait saluator math. xxiiii. surget gens p̄tra gentē. et regnū ad uersus regnū. Peregrinationeꝝ vie p̄ habitatione dileximus patrie: ideo erūt terre motus. Salutē corporū in vsum redigimus vitioꝝ: ideo erunt pestilentie. vbertatis abūdantiā nō ad necessitatē carnis assūpsimus sed ad pueritatē intormus voluptatis: ideo erit fames. serenitatē aeris p̄uertimus ad vsū terrene delectationis: ideo erūt fulgura/tempestates et tonitrua. Iure igit̄ restat ut simul oia nos feriant q̄ simul oia vitiis nostris male subiecta seruibāt. ut quot in mūdo incolumes habuim⁹ gaudia: tot de ip̄o postmodū cogamur sentire tormēta. ¶ §. v. ¶ Attendendū ē autē qđ in oib⁹ creaturis: et in singulis mūdi ptibus erūt cōmotōes mirabiles ad cogitandū. terribiles ad vidēdū: sed pene intollerabiles ad sustinendū. Erūt etiā hmōi cōmotiōes in demonib⁹/hoibus/in elementis oibus/in corpibus celestibus/necnō i btis spiritib⁹. Primo qđē in demonibus. qa sicut dictū ē soluet̄ satanas. i. ptās eius relaxabit̄. Pmittent̄ enī demones fortius solito tentare hoies. vehemētius ipugnare. acrius p̄seq: ex tota sua malicia āplius in eos deseuire. Vñ ip̄i crudelitate cōmoti: mltas horribiles cōmotōes in hoies excitabūt: ac totū mūdū p̄tra eos mirabilē cōmouebūt. ¶ §. vi. ¶ Item

erit cōmotio in hoibus. Nā sicut p̄dixit dñs. Erunt plia et se-
diciōes. plia ad hostes ptinēt. sediciōes ad ciues: ut ergo nos
iudicet intius extiusq; turbari: aliud nos fatef̄ ab hostibus:
aliud a fribus p̄peti. Surget ei gens p̄tra gentē: et regnū ad
uersus regnū. Tollef̄ ubiq; pax de terra. ubiq; plia mouebū
tur. insurgent maiores p̄tra seiuicē et p̄tra minores alios.
minores s̄ist̄ in maiores ac etiā in seip̄os. regnū p̄tra regnū
diuidef̄ et in seip̄o diuisionū scismatibus discindet. Ciuitas
ciuitatē ipugnabit. castrū vnū in aliud insurget. domus p̄tra
domū. familia p̄tra familiā. p̄sona p̄tra p̄sonā armabit. Tu
multuabit p̄uer p̄tra senē. et ignobilis contra nobile. p̄nceps
p̄tra subditos. et ecōuerso. laici p̄tra clericos et ecōuerso. reli-
gios̄i p̄tra seculares et ecōuerso. religios̄i p̄tra alios religios̄os
ac ipsi diuidet̄ multiformit̄ inter seip̄os. clerici p̄tra platos
et ecōuerso cōsurgēt: nō erit collegiū nec monasteriū ubi nō
multuosa cōmotio et sediciosa turbatio p̄citef̄. Tūc i plebif̄
illud hie. ix. Vnusq; s̄q; p̄xio suo se custodiat: et in oī fratre
suo nō habeat fiduciā. q̄a oīs frat̄ supplātans supplātabit et
oīs amicus fraudulēter incedet. et vir frēm deridebit: et veri-
tatē nō loquet̄. Sequit̄. sagitta vulnerās lingua eorū dolo lo-
cuta est. In ore pacē cū amico suo loquit̄. et occulte ponit ei
insidias. Et michee. vii. Nolite credere amico: et nolite cōfi-
dere in duce. ab ea q̄ dormit in sinu tuo custodi claustra oris
tui. quia filius p̄tumeliā facit patri: et filia p̄surget aduersus
matrē suā. nurus contra socrū suū. et inimici hoīs domestici
eius. Et quod longe grauius est tradet frater fratrē in mor-
tem. et pater filiū. et insurgent filii in parentes: et morte af-
ficient eos: ait saluator math. xxiiii. Sicut aut̄ in corpore na-
turali cū mēbra singula dissoluunt̄: et cathena aurea. id ē ar-
monia totius corporis qua videlicet elemēta inter se et anīa
simul cū corpore tenebant̄: mirabili nexu cōcordie federata
dissidētibus elemētis in corpore q̄si quadā intrinseca pugna
vno eorum prednāte super aliadissipatur: necesse est ho-
minem cito mori. Sic in corpore vniuersi reipublice certissi-
mum signum destructionis eius finalis est tam horrenda di-
uisio qualis superius est descripta. Dicit enim sic saluator.

Tertia pars.

math. xii. Omne regnū contra se diuifuz defolabitur. et oīs ciuitas et domus contra se diuifa non stabit. Itē ficut in edificio materiali quando parietes ab inuicem feperant: ac fin guli quoq; pietes interrupti fixuras multas habentes intrin fecus et extrinsecus diffoluuntur: exterminium illius edifi cii fine fpe reparationis indicant et minant. Sic in pposito ī telligendū est q̄ tanta cōmotio in corpore rei publice fina lis eius exterminii est euidentiffimū argumentū. ¶ Para. vii. ¶ Item erunt cōmotōnes in elementis omnibus. Nam in terra erit fames valida, non in vna regione tantū vel puin cia: fed vbiq; terrarū sterilitas et defectus necessariorū ad vi ctum. In visceribus quoq; terre tanta fiet cōmotio: q̄ erunt terre motus terribiles: crebriores et incomparabiliter vehe mentiores solito. i. crebrius et in pluribus mundi ptibus ac cidentēs: tā violenti vel fortes vt ciuitates tyres et castra de struent: ac montes a fundamentis penitus euertāt. Tūc im plebit illud isa. xxiiii. Confractioe confringet terra. contri tione conteret terra. cōmotioe cōmouebit terra. agitatio ne agitabitur terra. Et quod dominus ip̄e predixit. Erit fa mes et erunt terremotus: magis p̄ loca in aquis. similiter ī mari et fluminibus erunt cōmotioes / videlicet inundatio nes insolite. sonitus inauditi. p̄cellose fluctuuz cōmotioes. eleuationes ac depressiones vndaꝝ: ac tempestates tā audi tu terribiles q̄ aspectu. In aere quoq; multe cōmotōes ⁊ mul tiplices erūt / vicꝝ epydimie et infectioēs maxie ex q̄bus ori ent̄ pestilentie / id est corruptiones / morbos et mortes innu merabiles: tam in hominibus q̄ in iumentis et bestiis gene rantes. Erūt etiā tonitrua / chorcationes / fulgura / tempe states / grandines / estus intollerabiles / uentorum ꝑcurfus / et turbines. Hec aut̄ oīa tanta et tam crebra erunt qualia ante nunq̄ fuerunt: ita vt homines super terram arefcant: et velut amentes pre timore et confusione fiant. Vnde sapientie. v dicitur. Ibunt directe immiffiones fulgurum et tanq̄ habe ne curuato archii nubium exterminabuntur: et ad certum etiam locum proficient: et a petrosa ira plene omino mitten tur grandines: et excandescet in illos aqua maris: necnon

et flumina p̄current duriter ⁊c̄. In igne vero erunt cōmotōes
 ex p̄flagratione igniū mūdanoꝝ. de q̄ dicit infra. ideo sup-
 sedeamus ad p̄ns ¶ §. viii. ¶ In corporibus quoq; celestibus
 erunt cōmōtiones sicut ait saluator luce. xxi. Erunt signa in
 sole luna et stellis. Et exp̄ssius math. xxiiii. Sol obscurabit ⁊
 luna nō dabit lumē suū. et stelle cadent de celo. Sc̄m̄ abro.
 Sol et luna ad t̄ps̄ p̄nt̄ intelligi priuari lumine suo. et pacto
 die iudicii maius lumē recipiēt. Et criso. ait. paterfamilias
 moriēte dom̄? tota turbat: familia plāgit et nigris vestimēt
 se induunt. sic hūano genere p̄pter qd̄ facta sunt oīa circa fir-
 nem p̄stituto: celi mysteria lugere dicunt: et candore depōsi-
 to tenebris induunt. Vñ actu. ii. Sol p̄uertet in tenebras et
 luna in sanguinē anteq̄ veniat dies dñi magnus et manifes-
 tus. et sumptū est de iohēle. quasi a facie dñi cōtremuit ter-
 ra: moti sunt celi. sol et luna obtenebrati sunt. et stelle traxe-
 runt splēdorē suum. Pro tanto de stellis dicit dñs. Stelle ca-
 dent de celo. quia videlicet non lucebunt nec videbuntur ac
 si cecidissent de celo. Aliter hec verba possunt intelligi secū-
 dum ambro. hiero. et bedā. Sol et luna obscurati dicuntur/
 non diminutione sui luminis: sed superueniēte claritate ma-
 xima veri solis: obscurari et nullius esse luminis videbunt.
 isa. xxiiii. Erubescet luna et confundetur sol cum regnauerit
 dominus exercitū: et stelle cadent de celo. non quia stelle q̄
 sunt lumina quedā celi credenda sint cadere. uel corrumpi:
 sed in superiori parte aeris fient inflāmationes vehementes
 et multe que sic discurrunt per aera: ut quasi stelle de celo ca-
 dere videantur. Vel sc̄m̄ ambrosiū. Stelle cadent/ id est qui
 fulgere videbantur in ecclesia et esse firmissimi: turbabūt
 a sanctitate vite: et ueritate fidei p̄turbatione cadentes.
 ¶ Paragraphus nonus. ¶ Tandem etiam erunt cōmotio-
 nes in beatis spiritibus. sicut ait dominus. virtutes celi mo-
 uebuntur/ id est angeli. et dicuntur virtutes celorum: quia in
 celis est eorum habitatio. Aut sc̄m̄ philosophos: quia sunt
 motores orbium celestium. Moueri autem dicuntur motu
 reuerentie. Ex consideratione enim maiestatis iudicis veniē-
 tis: resiliēt in p̄p̄riam paruitatem: et videntes eum iratum

Pars tertia.

pra impios quasi tremere videbunt. Sicut patrefamilias vehementer irato: oēs eius amici motū quendā ⁊ signa cuiusdā p̄formationis ostendunt. Aut dicunt moueri ad litterā. q̄a explebūt mysteriū p̄sumatōnis mūdi et resurrectionis generalis. Sicut dicit math. xiii. Mittet filius hoīs angelos suos et colligent de regno oīa scandala. Et infra. Exhibūt angeli ⁊ sepabūt malos de medio iustorū. Et rursus. xxiiii. mittet angelos suos cum tuba et voce magna et p̄gregabūt electos ei⁹ ⁊c. Vnde chrisost. Exurgente rege celesti iudicare viuos et mortuos: virtutes angelice mouebūt: terribiles ministri terribilē dñm p̄cedentes. ¶ §. x. Hierony. aut dicit se inuenisse scripta in annualibus iudeorū. xv. signa iudiciū p̄cessura. Prima die eriget se mare super altitudines montiū ⁊ xl. cubitis. stans in loco suo quasi murus. Secundo tantū descēdet q̄ vix videri possit. Tertio marine bellue apparentes super mare dabunt rugitus usq̄ ad celū. Quarto ardebit mare et oēs aque. Quinto herbe et arbores dabūt rorē sanguineū. Sexto ruent edificia. Septimo petre ad iuuicē collident. Octauo fiet generalis terre motus. Nono equabūt terra. Decimo exhibunt homines de cauernis et ibunt velut amentes: nec poterunt mutuo sibi loqui. Vndecimo surgēt ossa mortuorū: et stabūt sup sepulchra sua. Duodecimo cadēt stelle. Tertiodecimo morientur viuentes et cum mortuis resurgent. Quartodecimo ardebit celū et terra. Quidecimo fiet celus nouū et terra noua et resurgēt oēs. Vtrū aut p̄tinue aut in ep̄olate futura sint ista hierony. nō exp̄ssit. Hec dicta de duobus antecedētibus iudiciū / vicz de antichristi p̄secutōe ⁊ de mūdi p̄sumatōe sufficiāt. ¶ §. xi. Consequentē dicendū ē de duobus p̄comitātibus aduentū iudicis. et p̄mo de mūdi purgatione. sc̄do de generali corporū resurrectione. Quantū ad p̄mū sciendū est q̄ venturū iudicē p̄cedet ignis: q̄ faciē huius mūdi cōburet: p̄ibūtq̄ celū ⁊ terra. sicut ait dñs mathe. xxiiii. Celū et terra trānsibūt nō s̄m substantiā: sed s̄m sp̄m q̄ mutabūt ī meliorē. Celū dico / aereū nō ethereū. Tantū autē ascendet ignis p̄ambulus iudicis: q̄tū ascenderūt aq̄ diluuii. s. xxv cubitis sup cacumina montiū ut hanc mundi p̄tē

purgēt a sordibus pctōꝝ. Nā hoīes pctōres nō solū suis scele-
ribus maculant: verū etiā suā habitatiōē inquināt omēsq;
creaturas quāz obsequiis abutunt inficiūt et puertūt. Ideo
tm̄ ascēdere credēdus est ignis mūdi purgatiuus: q̄tū ascēde-
re potuerūt fumi ydolatrie: aut fetor criminū aliorū. Terrā
igit mare et om̄s aq̄s ac aeris crassitudinē purgabit. electos
etiā fm̄ aplm̄ emūdabit: reprobos vero torquebit. ut enī ait
aug. hoc erit incendiū sc̄tis q̄d fuit tribus pueris camin⁹ ba-
bilonis. De reprobis vero dicit̄ in ps. Ignis ei eū precedet et
inflāmabit inimicos eius.

Sermo. iiii. de generali corpōꝝ resur-
rectione: continens paragraphos. v.

DICTO de mūdi purgatiōe: dicendū est breuiter de genera-
li corpōꝝ resurrectione. ¶ **§. i.** Circa qd̄ sciendū est q̄
purgato mūdo et dño ad iudiciū veniēte emittetur vox illa
magna et manifesta q̄ dicit̄ tuba. mat. xxiiii. et. i. thessa. iiii.
dñs in iussu et in voce archāgeli et in tuba dei descēdet de ce-
lo: et mortui qui in christo sunt resurgēt p̄mi. Hec vox erit a
liquod p̄clarū et euident signū qd̄ dabit ad mortuos suscitā-
dum: ut om̄s resurgāt et pueniant ad iudiciū. Hec vox dicit̄
iussus dei. q̄ eius virtute suscitabunt̄ mortui quasi iussu di-
uino. ps. Vox dñi invirtute. Dicit̄ etiā vox archāgeli. q̄ an-
nuente dei filio per archāgeli ministeriū hoc nō dubitat̄ im-
plendū. Sic enī dicit̄ math. xxiiii. Mittet angelos suos cum
tuba et voce magna et cōgregabit electos a quattuor plagis
terre. Tuba vero dicit̄. quia tanq̄ signū triūphi victores ad p̄-
miū et ad p̄miū epulāz inuitabit: victos aut̄ exterrēdo tur-
babit. Hec aut̄ vox ab oībus tam electis q̄ reprobis audietur
et ad p̄spectū iudicis cuius vox erit ab oībus occurratur. Est
aut̄ cōsiderandū q̄ resurrectio erit oīm generaliter. sicut ait
apls. i. ad. cor. xv. Om̄s quidē resurgemus et fiet in instāti/
nō successiue. sicut ait idē apls. In momēto in ictu oculi i no-
uissima tuba. ¶ **§. ii.** Resurget etiā vnusq; idē numero q̄
fuit p̄s. sicut ait iob. xix. In nouissimo die de tra surrectur⁹
sū: et rursū circūdabor pelle mea: et in carne mea videbo de-
um quem visurus sum ego ipse: et oculi mei conspexturi sunt

Tertia pars.

et nō alius. Cū enī ad hoc fiet resurrectio mortuorū ut vnus-
quisq; scdm opera sua recipiat penā uel p̄miū: oportet q̄ ip̄e
idē qui demeruit puniā: ⁊ qui bene egit p̄miū p̄sequat. Pro-
pter qd̄ ait saluator Io. vi. Venit hora in qua oēs qui in mo-
numentis sunt audient vocē filii dei: et p̄cedent qui bona fe-
cerunt in resurrectionē uite: qui vero mala egerunt in resur-
rectionē iudicii. Ex hoc etiā sequit̄ q̄ resurgentiū corpa erūt
eiusdē nature/ alioquin nō essent eadē numero q̄ fuerūt p̄us
Vnde dñs ait luce. xxiiii. Videte manus meas et pedes me-
os: quia ego ipse sū. Et postea palpate et videte: quia spiritus
carnē et ossa nō habet sicut me videtis habere. Terrena ma-
teries (sicut ait aug) in quēcunq; puluerē cinerēq; resoluat: in
quosq; alitus aurasq; diffugiat: in quanq; corporū substantiā
uel in ipsa elemētavertat in quorūq; aīaliū uel etiā hominū
cibū carnēq; mutet. illi aīe in p̄cto t̄p̄is illā reddet qui illaz
p̄mitus ut hō uiueret aīauit. Resurget aut̄ nō fantastice: sed
vere. quicquid est de veritate nature hūane et ī vno resurget
vnūq; in quod habet optimū sui esse. Vnde costa ade de-
tracta de qua mulier formata fuit nō in adā resurget: sed in
euā. quia formata muliere p̄fectior fuit hō quantū ad cōser-
uationē speciei q̄ ante. Eadē ratiōe manus hoīs comesta ab
alio hoīe resurget in p̄mo. quia vero corpus humanū p̄fectif-
simū est oīm corporū inferiorū. Ideo caro bouis uel alterius
aīalis comesta ab homīe et in carnē eius p̄uersa: resurget in
comedente/ nō in sua specie quā p̄us habuerat: sed in sp̄e car-
nis humane. ¶ §. iii. ¶ Tūc s̄m ap̄lm̄ oīs electi de cunctis
orbis partibus occurrent christo: in virū p̄fectū. i. in virilē p̄-
fectionē. quasi sc̄z in statu triginta annorū uel circiter. quasi
in etate christi/ in qua sc̄z christus habuit plenitudinē corpo-
ris sensus et roboris. resurget etiā vnusquisq; in mensura eta-
tis plenitudinis christi. quia vnusquisq; sui corporis mēsurā
recipiet quā in etate triginta annorū habuit/ etiā si senex obi-
it. uel quā in illa etate habiturus esset si vsq; ad eā puenisset
Sic aut̄ modificabit̄ illa natura corporis ut nihil ex ea peat:
nihilq; sup̄fluat: sed si quid alicui defuit deus ipse supplebit:
ut oīs resurgant in integritate mēbroꝝ. et si qd̄ enormiter

77
Tertia pars.

abundauit in aliqua sui parte diuideſ p totū corpus ut nihil
indecēs fit in eis. Dānatoꝝ autē corpora reparabunt̄ integra
abſq̄ oī diminutione mēbroꝝ: et abſq̄ defectu et corruptō-
ne quā error nature uel infirmitas introduxit. Vñ ait ap̄ls.
i. ad cor. xv. Mortui rufurgent incorrupti. Quod quidē tā
de malis debet intelligi q̄ de bonis. Vñ quantū ad integri-
tate nature nō erit differentia in corporibus bonorū uel ma-
lorū, licet in aliis bene fit magna differentia. ſicut iā oſtēde-
mus. ¶ **¶.iiii.** Hoc etiā ſciendū q̄ om̄s rufurgent imorta-
les. chriſtus enī mortē noſtrā ſua morte deſtruxit: et om̄es
defectus qui in naturā hūanā ex peccato puenērāt. Neceſſi-
tas autē moriendi eſt defectus in nobis pueniēs ex pctō. vñ
ſic om̄s a morte rufurgent ut nōvlterius morianſ. Sicut ergo
chriſtus rufurgēs ex mortuis iā nō moriſ. ro. vi. ſic rufurgēt
om̄s nō iterū morituri. Vñ apo. xx. mors ultra non erit. Et
iſa. xxv. Precipitabit dñs mortē in ſempiternū. Ex p̄miſſis
p̄ q̄ poſt rufurrectionē nō erit vſus ciborū nec venereorū. q̄
vſus ciborū corruptibili vite deſeruit. Cibos enī aſſumimus
uel p̄pter nutrimentū ut vitemus corruptionē q̄ poſſet acci-
dere ex p̄ſumptione hūidi naturalis. uel p̄pter augmentum.
Om̄s autē in debita q̄titate rufurgent. Itē nec vſus venereorū.
quā cōmixtiō maris et femine ordinat̄ ad generationē per
quā ſpēs hoīs p̄ſeruat̄ et p̄petuet̄ in eſſe q̄ in indiuiduo p̄ſer-
uari nō pōt. Rufurgentū autē vita imortalis erit ut dictū ē:
ita q̄ in quolibet indiuiduo p̄ſeruabit̄ in eternum. Ideo dicit
dñs math. xxii. In rufurrectione neq̄ nubēt neq̄ nubent̄. ſed
ſunt ſicut angeli dei. In corpibus tñ rufurgentū erūt mēbra
ſingula q̄ nūc in ſtatu vite corruptibilis nutritiue uel genera-
tiue virtuti deſeruiūt: nō p̄pter actū nutriēdi uel generādi: ſz
ad p̄fectionē et decorē nature. Sicut diſtinctio ſexuū erit ibi
nō ad mixtionē: ſed ad oñdendū p̄fectionē et in tēgriſtatem
nature. vtriq̄ autē ſexuſ ad integritatē nature noſcit̄ p̄tinere
¶ **¶.v.** Quāuis autē oīs defectus in rufurrectiōe ab om̄i-
bus cōiter tā bonis q̄ malis auferat̄. remanebit tñ differētia
inter bonos et malos quantū ad ea que p̄ſonaliter p̄ueniunt
vtriſq̄. Eſt autē de ratione hūane nature q̄ aīa ſit forma cor-
b. i.

Tertia pars.

poris ipsū viuificās inesse pseruās. sed ex psonalibus actib⁹
meret aīa uel ad diuine uisōis glīam eleuari: uel ab ea p cul
pā excludi. Disponens igit oīm corpa fm pdecētiā aīe vt scz
ipsa incorruptibilis existēs corpi suo tribuat esse incorrupti-
bile: cōpositiōe eius ex p̄trariis nō obstāte: eo q̄ materia cor-
poris hūani q̄tū ad hoc oīno subiectē aīe: diuina uirtute hoc
faciente ut cū corpe suo eternā glīam uel penā: sicut meruit
sortiat. Sed ex actibus suis psonalibus meret vnusq̄s vt cor-
pus suū p̄portiones aīe in p̄ditiōibus glīe uel miserie. Vnde
corpora beatorū erunt clara / agilia / impassibilia / et subtilia.
Corpora uero reprobōrū erūt tenebrosa / ponderosa / passibi-
bilia / turpissima / et fetida. sed de his infra dicemus.

Incipit de iudicio et de hoc sūt fmōes. v. p̄mus
de q̄busdā circūstantiis ipsius iudiciū p̄tinēs §. v.

Ducto de p̄cedētibus iudiciū uidelz de tribulatione q̄ erit
t̄p̄e at̄christi / et de p̄sumatiōe mūdi: et de duobus cōco-
mitātibus iudiciū / uidelz de igniū p̄flagratiōe / et generali re-
surrectiōe. nūc dicendū est de finali iudicio et meritorū retri-
butiōe. **§. i.** Cū enī in uita p̄nti nō fiat singlis retributio
p̄digna scōm merita sua uel demerita. qm̄ mali multa faciūt
de q̄bus minime uel nō p̄digne puniunt. boni s̄s̄ multa bo-
na de q̄bus nō remunerant. rōnabile est credi q̄ in fine mū-
di fiat iudiciū generale in quo et iustis fiat cōdigna retribu-
tio p̄ merita: et ipiis digna punitio p̄ p̄ctis. licet aut vnusq̄s
iudiciū suū p̄ticulare uel p̄sonale recipiat in morte q̄tum ad
aīam: penā scz uel glīam: tñ nec aīe reprobōrū totā penā sibi
debitā recipiūt: nec electi totā suā. i. p̄fectā glīam sortiunt.
Quia aīe sepate nō hnt p̄fectū nature sue modū (fm aug.) p̄-
pter inclinatiōē naturalē quā hnt ad corpa sua. Nā et cor-
pora naturalē inclinatiōē hnt ad aīas et eis appetūt reumi-
ri. et aīe appetitu naturali inclinant ad corpa sua intantū q̄
sicut ait aug. aīe btōrū aliquomō retardant ne ex toto ferāt
in p̄tēplatiōē diuine maiestāt: ideo tā bonorū q̄ malorū aīe
sua corpa resumēt: ut dictū est: ut cū corpibus suis q̄bus me-
ruerūt uel demeruerūt p̄dignā penā uel p̄miū sortiant. Hec
aut p̄digna retributio fiet in extremo iudicio. Ideo dī Iob.

xix. Scitote esse iudiciū. licet autē tota trinitas iudicet. q̄a in diuisa sūt opa trinitatis: tñ p̄r om̄e iudiciū dedit filio sic d̄r Io. v. Ipse ei cōstitutus est a deo iudex uiuorū et mortuorū. act̄ iiii. ¶ §. ii. ¶ Veniēs autē ad iudiciū apparebit oibus tā bonis q̄ malis. Vñ apo. i. videbit eū oīs ocl̄s et q̄ eū pupugef̄t. Sed formā diuinitatis soli boni videbūt et videre poterunt: mali vero nō poterūt nec digni erūt. Vñ isa. xxvi. Tollef̄ impius nevideat gl̄iam dñi. Formā vero hūanitatis gl̄iose oēs videbūt. boni ad gl̄iam et gaudiū. mali vero ad suppliciū et dolorē. Nā blandus, iocūdus, et delectabilis iustis: durus, seuerus, et terribilis reprobis apparebit. singulis sc̄z sc̄dm exigentiā meritorū. In ipsa igif̄ forma q̄ iniuste iudicatus ē: iuste iudicabit. sc̄dm illud iob. xxxvi. Causa tua q̄si impii iudicata est: iudiciū causāq̄ recipies: sed iudicatus est in hūilitate et in ifirmitate. iudicabit autē in potestate magna et maiestate. sicut d̄r luce. xxi. et math. xxii. ¶ §. iii. ¶ Attendū est autē q̄ in ipsa hora descēsus xp̄i ad iudiciū fiet illavox archanḡli. i. p̄ncipis āgelorū sc̄z ipsius xp̄i: et illa tuba terribilis resonabit cuius virtute fiet resurrectio mortuorū: et cuius clangore om̄s ad iudiciū vocabunf̄. Tūc igif̄ electis occurrētibz iudici in aera subleuatis oī gaudio ineffabili: et reprobis in terra remanentibus. in valle iosaphat sedebit christus in aere nube sibi ministeriū exhibente: sicut in eius ascensione legimus esse factum. actu. i. sicueniet quē admodū vidistis eum euntē in celum. Descendens autem adducet secum celestis regni collegiū: stipatus agminibus beatorū tam sanctorum q̄ etiam angelorū. Vnde iude. ii. Ecce veniet dominus in sanctis milibus suis facere iudicium contra om̄s impios. ¶ Paragraphus quartus. ¶ Hoc etiā sciendū est q̄ vbi christus iudicatus est, passus et mortuus, resurrexit et ad celos ascendit: ibi iudicium suū exercebit. Dicit autem se iudicaturum in valle iosaphat. non quia precise ibi iudicet: cum valis illa modica sit: nec possit tam innumerabilem continere multitudinem: sed quia iosaphat interpretatur iudicium. et iudicandi qui in infimis vixerunt: in infimis remanebunt. Ideo tot⁹ ille locus ī quo fiet p̄gregatō: vallis iosaphat dicit⁹ magis q̄ hierl̄m vbi iudicatus est: uel mons caluarievel vbi h. ii.

Tertia pars.

crucifixus est mortuus/et sepultus. uel mons oliueti vn̄ legiſcendū quōq; q̄ nō solus xp̄s iudicabit: sed etiā om̄s pfecti/apli. s. et apli viri. sicut ipse p̄misit mathe. xix. In regeneratiōe cū sederit filius hois in sede maiestatis sue: sedebitis et vos sup sedes. xii. iudicantes. xii. tribus israhel. Et licet istud solis aplis videat esse p̄missū. tñ intelligendū est de oibus pfectis/aliogñ paulus ibi non sederet. Dicit aut ipse. i. ad cor. vi. Nescitis q̄a sc̄ti de hoc mundo iudicabūt. Et sap. v. Iudicabūt sc̄ti natiōes. Vñ q̄a duodenarius est numerus abundās intelligiſc p. xii. sedes pfectio tribunalis. i. vniuersitas pfectorū iudicantiū. p. xii. tribū vniuersitas iudicandorū. Ceterū fm̄ grego. q̄ttuor erūt ordines in iudicio. duo sc̄z electorū. et duo reprobōrū. Electorū nāq; quidā iudicabūt et regnabūt/nō aut iudicabunt. ut perfecti Quidā iudicabunt et regnabūt. ut mediocrit̄ boni. Reprobōrū aut quidā iudicabunt et pibūt. ut mali catholici. Quidā nō iudicabunt et pibūt: ut increduli quorū dānatio adeo nota erit q̄ nō fiet discussio siue disceptatio de pctis eorum. Erit aut ibi iudiciū q̄druplex. videlz p̄me auctoritatē. et hoc erit totius trinitatis. Principalis mysterii q̄b̄ erit xp̄i solius. Affectionis q̄d erit pfectorū. Et cōparatiōis q̄b̄ erit min⁹ maiorū/ quo videlz minus mali cōparatiōe sui sceleratiores iudicabūt. i. iudicādos oñdent. fm̄ illud math. xi. Viri niniuite surgēt in iudicio p̄tra generationē istā et p̄dēnabūt eam.

Sermo. ii. de iudicādorū pemptoria citatiōe: p̄tinēs §. v.

His quasi quibusdā accidentalibus ipsius iudicii prelibatis. nunc iam ad ipsius formā processū et ordinē mentis oculos conuertamus/et q̄ tremendū et horrendū sit subtiliter intuenti et cogitanti: profundius videamus. Considerāda enim sunt quattuor que ipsum terribile nimis efficiunt/ quorum etiam singula rationē terroris includunt. Primū ē peremptoria citatio. sc̄dm̄ est causē discussio. tertiū est sententiē prolatio. quartū est prolate executio. ¶ Paragra. p̄mus ¶ Primū est igitur peremptoria citatio/qua videlicet in illa voce terrificata et tuba mirabili perstrepenste qua celum et terra cōmouebūtur: et omnis creatura concutietur. om̄s hoies

ad iudiciū vocabuntur: et ad tribunal eterni iudicis citabuntur. Ait enī ap̄ls. i. ad cor. v. Om̄s generaliter sine exceptione. nos p̄sonaliter sine excusatiōe. oportet sine euitatiōe. manifestare sine absconsiōe uel tergiuersatione. an̄ tribunal christi sine retardatiōe. ut recipiamus vnusquisq; p̄pria corpis p̄ ut gessit sine p̄sone dilatione/ siue bonū siue malū p̄ iusta retributione. Oportet igit ut accedas p̄sonaliter/ nō poteris p̄ te p̄curatorē mittere. nemo p̄ te poterit r̄ndere. nulli licebit tibi p̄sulere. nullus p̄ te audebit intercedere: nec aliquis poterit te iuuare. Vñ dicit sopho. i. Vox dei dñi amara. tribulatur ibi fortis: dies illa dies ire. dies tribulationis et angustie. dies calamitatis et miserie. dies tenebrarū et caliginis. dies tube et clangoris. De hac citatiōe dicit amos. vii. Vocauit dñs iudiciū ad ignē. Et sopho. iii. Iudiciū meū ut congregē regna et effundā sup eos indignationē meā omnē irā furoris mei. Admirans iob q̄ deus hominē creaturā scilicet tam fragilē et instabilē vocet ad iudiciū. dicit iob. xiii. Homo natus de muliere breui uiuens tempore: multis repletur miseriis qui quasi flos egrediens conteritur et fugit velut umbra et nunq̄ in eodem statu permanet. Et dignū ducis super huiusmodi aperire oculos et adducere eum tecum in iudiciū. Hanc autē citatiōē longo tempore ante p̄mulgauit deus: ut nullus sit excusatus qui tūc nō fuerit preparatus. Vñ dicit actu. xvii. Deus annūciat hoibus ut om̄s vbiq; penitentiam agant: eo q̄ statuit diem in qua iudicaturus est orbem ut aut nō negligent nec differant hoies ad illud iudiciū se p̄parare: sed omni hora sibi p̄uideant: voluit illā diem ⁊ horā omni creature esse incertā. Ait enī math. xxiiii. De die aut illa et hora nemo scit. neq; angeli celorū: sed solus pater. Sicut autem fuit in diebus noe ante diluuiū erant homines comedentes et bibentes, nubentes et nuptui tradentes vsq; ad eum diem in quo venit diluuiū, et non cognouerunt homines et tulit omnes: ita erit aduentus filii hominis. Ideo p̄monens ait. Vigilate itaq; quia nescitis diem neq; horam. math. xxv. Et rursus luce. xxii. Attendite ne grauentur cor davestra crapula et ebrietate et curis huius vite: ⁊ supueniat

rat. Rñdit. dñe mi rex qa terribilē tubā audiēs ideoq; mortē
 iudiciū iminere mihi metuens pre nimio timore deficio atq;
 maiestatis tue p̄spectū sustinere nō valeo. Cui rex clementer
 ait: carissime frater si tu nullius offense in me cōsciū: audi
 ta tñ tuba cōcrepāte terribiliter expauiisti et a facie germani
 fratris tui hoīs mortis horruisti. quō nō magis timeā mul
 torū scelex; teste conscientia mea reus et aliquorū fortassis
 quorū nō sū p̄sciū: ante tribunal eterni iudicis de necessita
 te venturus et ab eo cuius sapiētia indeceptibilis. cuius iusti
 titia inflexibilis. cuius potētia insupabilis. cuius deniq; sen
 tentia irreuocabilis: p̄ oī errato rationē districtissime reddi
 turus. His auditis om̄s circūstantes se p̄fusus esse viderunt:
 regi q; sapiētia admirātes sibi satisfactū esse rōnabiliter co
 gnouerūt. O q̄ tremenda erit dies illa qñ nec penitentie tem
 pus erit. nec defensionis locus. nec resistentie virtus. nec fugi
 endi facultas. nec latendi possibilitas. nec securitas cōparen
 di. vbiq; fragor. vbiq; clamor. vbiq; terror et horror. vbiq; ti
 mor et tremor. ¶ **Parag. iiii.** ¶ **A**marior nihilominus erit
 dies illa ppter recordationē peccatorū oīm. nam subito susci
 tatis et ad iudiciū sic citatis: occurret repente et ante mētis
 oculos reuolueť oīm suorū congeries peccatorū omni tormē
 to amarior: indeq; remorsus conscientie omni serpente mor
 dacior. inde iehenne timor incōsolābilis. inde dolor irreme
 diabilis. inde desperationis horror inestimabilis. inde cōfu
 sionis pudor intolerabilis. Tunc enī virtute diuina fiet ut
 vnicuiq; omnia opera sua mala uel bona ad memoriā reuo
 centur ac mentis intuitu mira claritate cernant: ut hominē
 uel accuset conscientia/uel excuset ea; teste/uel dāneť eter
 naliter: uel saluetur. ¶ **Para. iiii.** ¶ **A**marissima autē erit di
 es illa ppter necessitatē comparendi corā tanto iudice: qm̄ si
 cut ait crisō. Silius est mille fulmina sustinere q̄ vultum eius
 mansuetudinis plenū nos tamen aduersantem videre: illius
 q; totius tranquillitatis oculos nequaq; sustinentes nos aspi
 cere. Dicit etiam hieronymus: q; sol et luna lumen suum re
 trahent. quia seueritatem iudicis aspicere non valebunt.
 non q; clementiora sint dei iudicio: sed q; omnis creatura

Tertia pars.

in tormētis aliorū de suo iudicio p̄imescat. virtutes quoque celorum. i. angeli tunc mouere dicunt. nō quidē motu dānati onis uel aliqua p̄turbatiōe pauoris: sed admirationis ex his que viderint et reuerētie iudicis que iratū aspiciēt. Vt autē ait beda. Quid faciet virgula deserti? vbi p̄cutiet cedrus paradisi? Tunc desiderabūt impii montibus obrui et a facie iudicis operiri. Sicut dicit apo. vi. Aut certe illa hora iudicii in inferno recondi. Sicut dicit iob in persona cuiuslibet impii. Quis mihi hoc tribuat ut in inferno p̄tegas me et abscondas me: donec p̄transeat furor tuus. ¶ **¶ 6. v.** ¶ Qui vero furorē dixit in deo de quo scriptū est sap. xi. Tu autē dñe cū trāquilitate iudicas. Sciendū est s̄m greg. q̄ districtū iudicium in concussus exierit: qui sp̄ mansuetus existens, et sp̄ incōmutabilis p̄manens: malos punit. Vnde in extremo iudicio in semetipso incōmutabilis manēs. nullaviciissitudine aut mutabilitate variat. sed tñ electis aut reprobis non sub eadē incōmutabilitatis specie demonstrat. quia et tranquillius iustus et iratus apparebit iniustus. Testē enī p̄scientiā intra semetipsos deferūt. Vñ et eorum mētes eque vnū respiciūt: sed nō equaliter modificant. quia et istis eū benignū oñdit iustitia: et illis terribilē culpa sua. quorum pauorē quis explicet cū contingit miseris et intra se culpā cernere: et ante le iustū iudicem videre. Hoc nimīū quotidie in vsu vite presentis agit. ut de qualitate venturi iudicii corda mortaliū doceant. Nam cum duo ad iudiciū pergunt, alius innocentie sibi conscius, alius culpe sue ante platam sententiā adhuc tacentē iudicē conspicunt: et tñ culpe debitor graue contra se iram hoc ipsum iudicis silentiū suspicatur quam iram sibi nō denunciat perturbatio iudicis: sed recordatio prauitatis. quia et si adhuc eum reum esse sententia nō foris clamat: intus tñ p̄scientia grauer accusat. At p̄tra iustitie amicus decernētis vultum conspicit: sed intus de testimonio recordationis hylare scit. et quia quod metuat nō habet: ideo omne qd̄ circa ipm̄ est blandū videt.

Sermo. iiii. de discussione merito
rum: cōtinens paragraphos. viii.

Post citationē pemptoriā erit in iudicio meritoꝝ discuf-
 fio: sicut describere dignatus ē ipse iudex. math. xxv. vbi
 quattuor p ordinē describunt/ videlz iudicis veniētis dñatio
 potestatiua. Citatoꝝ cōparentiū ꝑgregatio collectiua. Con-
 gregatoꝝ sepatio distinctia. Meritoꝝ disceptatio discussiua
 ¶ §. i. **D**icif enī ibi. cū venerit filius hoīs in maiestate sua
 .i. in diuinitate cuius virtute tāq̄ ex sūma auctoritate repro-
 bos iudicabit: in ea tñ forma q̄ iudicatus fuit. i. hūanitatis:
 apparebit oibus tā bonis q̄ malis: et in ea iudiciū exercebit
 ut dictū est. et omīs angeli eius cū eo/ nec solū angli: sed etiā
 omīs sancti. sicut dicif Isa. iiii. Deus ad iudiciū veniet cū se-
 nioribus populi et ꝑncipibus. per seniores intelligens et desi-
 gnans patriarchas et ꝑphās et aplos qui maiores et excellē-
 tiores sunt in populo. ꝑ ꝑncipes significans angelos. Tūc se
 debet in sede maiestatis sue. In sede notaf excellētia iudicia-
 rie potestatis quā tūc manifestū erit eū habere sup eccliam
 psal. Deus sedet sup sedē sanctā suā. Et isa. vi. Vidi dñm se-
 dentē super solū excelsū et eleuatū et plena erat omīs terra
 maiestate eius. ¶ §. ii. **E**t ꝑgregabunt tanq̄ citati et obe-
 dientes citationi ante eū tanq̄ ante iudicē suū ꝑ meritis re-
 cepturi: omīs gentes scz cuiuslibet etatis/ status/ ꝑditionis/ se-
 xus/ honoris. ¶ §. .iii. **E**t separabit eos ab inuicē scilz bo-
 nos a malis. bonis stantibus cum ipso sursum in aere. Impi-
 is vero manētibus in terra deorsū: sicut pastor separat oues
 ab edis. ꝑ oues significāf electi tanq̄ mūdi/ fructuosi/ simpli-
 ces/ inocētes/ hūiles/ patientes. ꝑ edos reprobi designāf tāq̄ ī
 fecūdi et fetidi. ¶ §. .iiii. **P**ost hec fiet disceptatio meritoꝝ
 in q̄ ꝑsiderāda sūt q̄ttuor horribilr formidāda: vicz occultoꝝ
 ꝑscrutatio. ꝑscrutatoꝝ publicatō. publicatoꝝ attestatio. atte-
 statoꝝ ob iurgatio. ꝑmū igif erit occultoꝝ oim ꝑscrutatio.
 Deus ei q̄ est inspector intus occultoꝝ: sciet/ vicz ꝑ agnoscet
 oia secreta cordiū et nihil eum latebit: et omnia que late-
 runt in cordibus singuloꝝ ante ipsoꝝ oculos reuocabit: ut ꝑ
 ipse iudex videat et qui fecit. Vnde psal. ait. Arguam te et
 statuā contra faciē tuam. de hoc dictū est capitulo precedēti
 ¶ §. v. **S**cdo fiet ibi occultoꝝ publicatio. quia iudex non

solū unicuique secreta sua facinora reuelabit: sed oib⁹ aliis angelis bonis et malis. Sicut ait dñs p̄ prophetā osee. vi. Iudicia mea quasi lux egredient. Et sopho. iii. Mane iudiciū suum dabit in luce et non abscondet. Itē reuelabo pudēda sua corā facie tua et ostendā gētibus nuditatē tuā: et regnis ignominia tuā. Singula verba diligēter attende et discretōnis libra pondera quid importent. honestus homo erubescit etiā suavidere pudenda. magis autē verecundat̄ videre aliena. sed incōpabilit̄ plus horreret ab aliis videri sua. Quantū ad primū dicit: reuelabo pudenda corā facie tua: ut in teip̄o p̄mitus erubescas. postea subdit et ondā gentibus nuditatē tuā. Attende quantaverecūdia suffūderet̄ honesta mulier ⁊ pudica si corā hominibus totius regni in suā ignominia nuda res. Reuera p̄nima p̄fusione deficeret: etiā si multa speciositate niteret: magis autē si difformis esset et horrida et p̄pter hoc in ludibriū haberet̄. Adhuc autē longe magis horreret si multa feda et enormia in secreto cordis eius latētia corā oibus vulgarent. Quanto igit̄ incōpabilius quelibet aia p̄fūdet̄ q̄ corpus eius omni difformitate turpius: et omni fetore fetentius omnibus ostendet̄. Adhuc longe vehementius: quia cuncta eius horrēda flagicia omnibus reprobis hominibus et demonibus nudabunt. Adhuc etiā horribilius: quia ab omnibus bonis hominibus et angelis videbunt. Sed inestimabiliter intolerabilius se videri ab ip̄o sūmo iudice p̄fūdet̄. Cogitet vnusquisq; si potest quanta tūc erit p̄fusio in cordibus impiorū ⁊ q̄ inexcogitabile ex hoc extrema confusio ne tormentum. ¶ Paragra. vi. ¶ Tertio adhuc ad augmentum miserie reproborum fiet ibi p̄mulgatorū p̄testatio. Oēs quippe creature sensibiles quarum vsuvel obsequio abusi sūt impii in testimonium contra ip̄os adducēt. sicut dicit̄. iii. reg. i. Ignis in p̄spectu eius exardescet et in circuitu eius tēpestas valida: aduocauit celū desursum et terram discernere populum suum. Item deutrono. xxxii. Inuocabo contravos celum et terram / id est omnes creaturas que sunt in celo et in terra. Item p̄tra ip̄os testificabuntur homines quos opp̄serunt temporaliter / corporaliter / uel spiritaliter leserunt:

ad peccatū attraxerūt. impedierūt a bono/ verbis/ moribus
 et exemplis/ occasione rume uel scandali prebuerunt. pacem
 eorū et cordis sabbatū turbauerunt. deniq; creatorē eorum
 et dñm offenderunt. Item testificabunt contra ipsos speciali
 ter om̄s sancti quorū piurauerunt nomina. fregerunt vota.
 violauerunt festa. pphanauerunt impie. loca sancta blaphe
 miis et nephandis operibus impugnauerūt. Itē contra ipsos
 testificabunt etiā demones qui eorū scelera viderunt quorū
 persuasionebus acqueruerūt: et p̄siliis adheferunt. Itē testi
 ficabunt contra ipsos angeli sancti quorū custodia p̄cauerunt.
 quorū doctrinā/ monitiones/ et p̄silia/ necnō et intercessiōes/
 auxilia et reprehensiones et omne caritatiuū ministeriū p̄te
 perunt. Vñ ait origenes. Vnusquisq; angelorū in extremo
 iudicio aderit p̄ducens illos quibus p̄fuit. quos adiuuit. quos
 instruxit p̄ quibus sp̄ faciē patris vidit. Vnde tot testibus et
 tantis multiplicatis contra miseros om̄i fide dignissimis et
 omni exceptione maioribus nō habebit eorū aliquis qd vale
 at r̄dere. sed dicere pōt illud iob. x. Instauras testes tuos cō
 tra me. Sed qđ erit mai⁹ et ḡuius vniuscuiusq; p̄scia testifica
 bitur: et clamabit p̄tra ipsū. sicut ait ap̄ls ro. ii. Testimoniū
 illis p̄hibente p̄sciētia ipsorū cogitationū aut etiā defenden
 tiū in die cū iudicabit dñs occulta hoim. Vnusquisq; enī li
 brū p̄damnatiōis sue portabit: et aptū corā oībus demōstra
 bit q oībus aliis euidētior et irrefragabilior testis erit cūctis
 q̄ et ipso iudice tacētibus. i. si tacerent gnimo si p̄ ipso testio
 niū p̄hibere possent et vellēt ipm impiū nihilominus p̄dēna
 bit. De libris hmōi dicit dñs. vii. Iudiciū cedit et libri aper
 ti sunt. Et apocalipsis. xx. Vidi mortuos magnos et pusillos
 stantes ante thronū et libri aperti sunt: et alius liber apertus
 qui est liber vite et iudicati sunt mortui ex his q̄ scripta sunt
 in libris secūndū opera ipsorū. Postremū ad cumulū dam
 nationis ipsorum: contra eos testificabitur ex abundanti eti
 am ipse iudex sicut ipse dicit per prophetam hieremie. xxix
 Ego sum iudex et testis dicit dominus. Vnde etiam egre
 ge ait prosper libro de vita cōtemplatiua. Cum ad illud vlti
 mum iudicium venerimus: ab eo iudice iudicandi qui nec

Tertia pars.

occultatione criminū falli potest: nec ad impunitatē puidē-
dam muneris alicuius oblatōne corrumpi. cū ceperint oīm
secreta reuelari. et n̄ solus actus vel verba sed etiā cogitatio
nes ostendi. Quid faciemus sub tanti iudicis maiestate? qd
excusationis ostendere poterimus? qua nos defensionis arte
purgabimus? que nobis subuentura penitentia quaz gestare
carne contempnimus? que nobis defensura sunt opera bona
que in hac vita non fecimus? ad quos apostolos ibimus? ad
quos alios sanctos p̄fugituri sumus? quoz exempla simul ⁊
verba contempnimus. An forte aliquos fragilitas corporis
excusabit: sed excusationē eoz reclamabunt omnia exem-
pla sanctorū qui fragilitatē carnis vincētes/ quod fecerūt vti
q̄ posse fieri docuerunt. maxime quia nec ipi peccato suavir-
tute: sed dei miserantis auxilio restiterūt. qbus se non qren-
tibus ut queraf atq̄ ut eū credaf ostendit: et in se credentes
ne a peccato vincant: inuicta p̄tectione defendit. Quid ergo
respōsuri sunt impii si eis dominus dicat: si potuistis cur nō
restitistis desideris peccatorū. si nō potuistis quare meū cō-
tra peccata non quesistis auxiliū. aut vulnerati quare nō ad-
hibuistis vulneri vestro remediū? Nūquid ad hec obmutescē-
tibus et quid excusatiōis referant non habentibus? Dicit li-
gate eos manibus et pedibus et mittite in tenebras extero-
res: ibi erit fletus et stridor dentiū. Ideo sicut ait gregor. in
moralī. Iusti hanc ignominiam euadere cupiētes/ et examē
istud districtissimū p̄uenire volentes: iudiciū suū quotidie i-
trorsus agunt: quid deo quid pximo debeant sollerter inspi-
ciūt atq̄ ad agēda bona se vehementer accendūt: et de p̄petra-
tis malis districte redarguūt. Vñ bñ dicit p̄uer. xii. Cogita-
tiones iustoz iudicia. vbi quippe debet vniuscuiusq̄ mens ⁊
causas suas apud dñm: et causas dñi p̄tra se sollicita inq̄sitō-
ne discutere. debet caute pensare vel q̄ bona a deo p̄cepit v̄l
que mala bonis illius peruerse viuendo rependit. quod electi
quotidie facere nō cessant. Accedunt enī ad secretariū iudi-
cis intra sinū cordis. p̄siderant q̄ districte qñs feriat qui diu
patienter exspectat. metuunt in his q̄ se egisse meminerūt. et
puniunt flendo q̄ se mala perpetrasse intelligunt. Timent

dei subtilia iudicia/etiā de his q̄ in semetipsis fortassis intel-
ligere nō p̄nt vident enī in dei diuinitate qđ ipsi p̄ hūanitatē
nō vident. Considerāt districtū iudicē qui quo tardius venit
eo seuerius p̄cutit. Sanctorū enī patrū p̄uentū: cū eo parit̄
p̄templant̄ eorūq; uel exēpla uel dicta se p̄tēpisse reprehē-
dunt. Atq; in hoc secreto interioris iudicis ipsa mētis sue
discussione p̄stricti penitendo feriūt qđ superbia cōmiserūt.
Ibi nāq; aduersū se quicq; in se impugnat enumerāt. Ibi an-
te oculos suos om̄e qđ deffleāt coaceruāt. Ibi quicqđ p̄ iram
districti iudicis ferri uel insigi possit intuent. ibi tot patiū-
tur supplicia quot pati timeāt. nec deest in hoc iudicio mēte
p̄cepto omne mysteriū quod punire reos suos plenius debe-
at. Nā p̄scientia accusat. rō iudicat. timor ligat. dolor cruci-
at. qđ iudiciū eo certius punit quo interius leuit. quia uide-
cet ab exterioribus nō accedit. Vnusquisq; enī cū causā hu-
ius examinis contra se aggredi ceperit: ipse est actor qui ex-
hibet. ipse reus qui exhibet. odit se qualē fuisse se meminit. ⁊
ipse est qui semetipsū insequit̄ illū qui fuit. Quia ergo nunc
in potestate est internū mētis nostre p̄tra nos subire iudiciū
recognoscendo accusemus nosmetipsos quales fuimus/ tor-
quendo p̄niam? nō cessemus dum licet iudicare qđ fecimus
quia sicut dicit ap̄tus. i. ad cor. xi. Si nosmetipsos iudicare-
mus nō utiq; iudicaremur. Reprobōrū nāq; ppriū esse solet
sp̄ prae agere et nunq̄ que egerunt retractare. om̄e enī qđ fa-
ciunt ceca mente p̄transiūt: statūq; suū nisi cū puniti fuerint
nō cognoscūt. At p̄tra. electorū est actus suos ab ipso cogi-
tationis fonte discutere: et omne qđ turbidū p̄ferūt excitare
Hec greg. ¶ **§. vii.** ¶ Quarto erit ibi ab ipso iudice discepta-
tio. nō solū enī erit ibi occultorū p̄scrutatio. p̄scrutorū pu-
blicatio. publicatorū attestatio. quorū pmū erit graue. secū-
dū grauius. tertiū grauissimū. quinimo ad defolatōis et mi-
serie eorū cumulū fiet eis obiurgatio ab ore ipius iudicis qđ
erit ineffabil̄ sup̄grauissimū. Ioelis. iii. Cōgregabo om̄s gē-
tes et ducā eas in vallē iofaphath et disceptabo cuz eis. Ipse
nāq; q̄to benignior fuit in pctā nostra dissimulādo. longani-
mior ad p̄niam expectādo. p̄mptior ad indulgendū. p̄nior

Pars tertia.

ad grām pferendū: tanto tūc feuerior erit ad increpandum grauior ad audiēdū et iplacabilior ad puniēdū. Vñ ait isa. xxiiii. Tacui. semp filii. patiens fui. q̄si pturiens loquar. O q̄s faciē eius poterit sustinere? quis increpatōes audire? quis tonitruū magnitudinis eius intueri? Ait iob: O q̄ amara/q̄ horrenda, q̄ medullarū cordis penetratiua erit vox illa. Ait enī ap̄ls hebre. iiii. Viuus est sermo dei et efficax et penetrabilior oī gladio ācipiti: ptingēs vsq̄ ad diuisionē aīe ac spūs cōpagū quoq̄ ac medullarū et discretor cogitationū cordis. Oia enī nuda et aperta sūt oculis. Sed sicut ip̄emet ait mat. xxv. Ante increpaciones reprobōrū p̄mittet laudes et p̄cōma beatorū. Tūc dicet rex his qui adextris eius erūt: uenite b̄ndicti patris mei possidete p̄patū vobis regnū a p̄stitutiōe mūdi. Esuriui enī et dedistis mihi māducare. sitiui et dedistis mihi bibere &c. Postmodū increpatiōes p̄fert reprobōrū .d. Esuriui et nō dedistis mihi māducare. Hic aut̄ sciēdū q̄ iudex ip̄operabit eis / nō solū mala que fecerint: locuti fuerint: aut etiā cogitauerint: verū etiā & bona q̄ omiserunt aut neglexerūt: sed et b̄nficiōrū suorū oīm imensā multitudinē q̄ ingratus susceperint quibus abusi fuerit que neglexerint / cōtempserint / aut abiecerint. Castigatiōes / medelas atq̄ innumera remedia quibus curari debuerunt: et non sunt curati. Creauī vos inquiet ad imaginē et similitudinē meā et vos eaz nequiter p̄phanastis. Angelorū meorū custodiā dedi vobis et vos eā p̄tementes: monitis eorū contraria opari minime timuistis. patriarchas p̄phetas et apostolos mihi vobis cōmonendū vos quos audire rennuistis. Insup cum in forma dei essem hanc fui formā p̄pteros in mundū veniēs accepi. in qua. xxxiiii. annis vobis seruiens salutē vestrā curiose p̄curare nō rēnuī / opando / discurrēdo / p̄dicādo / ieiunādo / p̄noctando: sustinēs in factis meis obseruatores in dictis cōtradictores et murmuratores. In hac quoq̄ forma pro vobis traditus fui, venditus / ligatus / et consputus / velatus / faciem colaphis cefus. flagellatus. spinis coronatus. mendaciter accusatus. morte turpissima condemnatus. derisus ab omnibus. felle et acceto potatus. mortuus. lanceatus. paradifum

...grām meī ob
...plan regnū n
...solūm
...deū vobis
...et mortal
...veltra qu
...et mortal
...viii
...q̄ ab
...no qua
...mmerandi
...cōme
...mcliv
...difficil
...ex dei mi
...mia
...miserors
...digni mia
...line mi
...diuine n
...qui u
...aggr
...qui l
...illa di
...aliqui q̄
...vocaliter lon
...illa erit et me
...ut deus: id
...in forma ho
...no eo q̄ vult
...de linguis. et
...dicant iudic
...re. prendatur.
Serm
Ost citatione
caustorā me

vobis aperui / grām meā obtuli: sp̄ iuuare vos paratus fui. regni mei glām repromisi non coegi vos: sed libertatē sp̄s vobis dedi: amorē solūmodo et voluntatē bonā avobis requiui. Quid vltra debui vobis facere ⁊ nō feci. Dicite mihi peccatores passibiles et mortales: quid passi estis ppter me creatore et saluatore vestrū qui cum impassibilis et immortalis essem: passibilis et mortalis ppter vos factus sū oīno passionē et mortē sustinui. ¶ §. viii. ¶ **A**duertendū est tñ q̄ tā in cōmendatione bonorū q̄ abiurgatione malorū sola opa misericordie memorant. nō quia de solis illis iudiciū teneat: sed vt se p̄nā ad remunerandū ostēdat: magis opera miē q̄ iustitie uel alterius virtutis cōmemorat. Si enī opera tam facilia et ad q̄ ratio naturalis inclināt tanto premio remunerabit: q̄to magis ea q̄ sunt difficiliora. Item ut oñdat q̄ quicunq̄ saluabitur magis ex dei miā q̄ ex suis meritis saluabit: et ei q̄ solū miām fecerit: miā concedet. In redargutione malorū si militer sola imisericors auaritia memorat. p̄m vt oñdat q̄ impii nō sunt digni miā qui miām nō fecerūt. quia sicut ait Iaco. ii. Iudiciū sine miā fiet illis q̄ nō fecerunt miām. Itē ut cum cumulū diuine miē susceperint iuste de tanta ingratitude arguent / qui uel minima miē opa nō fecerūt. Item opera miē omīssa aggrauāt rigore iustitie. Pensandū est autem q̄ si damnat qui sua non dedit: q̄to iustius qui rapuit aliena. Vtrū autē illa disceptatio sit vocalis uel tm̄ mentalis: Respondent aliqui q̄ erit mentalis tm̄: quia si singuli iudicarentur vocaliter longissimū tempus requireretur. Alii dicunt q̄ illa erit et mentalis et vocalis. quia christus iudicabit interius ut deus: ideo iudiciū erit mētale. et iudicabit ut homo et in forma hominis: ideo erit vocale. quia tñ fiet modo diuino eo q̄ vniuscuiusq̄ conscientia accusabit se in particulari de singulis. et fiet modo hūano: quia om̄s in generali iudicabunt iudicio vocali: ideo nō oportebit q̄ longo tempore ptendatur.

¶ Sermo. iiii. de sn̄e platiōe: p̄tinens §. viii.

Post citationē peremptoriā mortuorū / disceptationē discussoriā meritorū: restat audire sententiā singulorum.

Pars tertia.

Ad hoc eni fiunt citatōnes et meritoꝝ discussiones in iudiciis ut a iudice sententia pferat/et vnicuiqꝫ fm merita repēdatur. Ait eni sap. puer. xxvi. Iudicium determinat causas nimirū iudicialis sententia reformat pacem in litigiis. imponit finē in flagitiis. certitudinē prebet in dubiis. Audiat ergo sententia summi et eterni iudicis cum reuerentia ⁊ tremore. audiat cum diligentia et amore. Hic aut debemus aduertere qꝫ extrema iudicis nostri sententia bipertita est: ut fm differentiam meritorum in iudicatis inuentā: fiat differens retributio premioꝝ uel inflictio tormētoꝝ. Primo nā qꝫ describit sententia delectabilis/ desiderabilis /et amabilis in honorē et gloriā beatoꝝ. cū dicitꝫ uenite bñdicti ⁊c. math. xxv. Secundo pferē sententia terribilis/ horribilis/ ac intolerabilis in dolorē et exterminiuū reproboꝝ. Et recte primo pferē sententia de glorificatōne honorū. nam summi iudicis bonitatē magnificā et largitatē munificā magis decet pferre stipendia q̄ inferre supplicia. ¶ **Paragra. i.** ¶ **Dicit ergo uenite benedicti ⁊c.** et sunt hic quatuor attendēda totis precordiis et totis nisibus appetenda/ uidelicet electoꝝ cōmendatio gratiosa: cū dicit benedicti patris mei. Secundo inuitatio amarosa: uenite. Tertio inuestitio fructuosa: possidete. Quarto possessio gloriosa: pparatum uobis regnum. Primo siquidē electi ab ipso iudice cōmendantꝫ: cum dicit benedicti. O cōmendatio gaudiosa et amabilis: dulcorosa et honorabilis a iudice qui non mentitꝫ: non blanditꝫ: nec fallit cōmendari. Vnde dicit illis illud psal. Benedicti uos a domino qui fecit celū et terrā. ¶ **Paragra. ii.** ¶ **Secundo cōmendati curialiter inuitantꝫ: cum dicit uenite.** O inuitatoꝝ gratiosū/ amarosum/ et gaudiosū inuitatoriū: nulla dedignatione spernendum: nulla pigritia negligendum: nulla obliuione delendum: sed omni affectione appetendū et tota intentione querendū. Vos inqꝫ qui fuistis humiles serui mei: mihi humiliter obsequēdo milites strenui p me uiriliter sustinendo. fideles amici sinceriter diligendo. fratres carissimi mihi pformiter uiuendo: uenite inqꝫ ut reficiamini: ut honoremini: ut mihi uiamini sicut mēbra capiti: sicut rami sti-

piti. sicut amici amico dilectissimo. sicut sponsa spōso dulcissimo. Vnde math. xxii. curialiter nos inuitat ad nuptias dicens. Omnia parata sūt venite ad nuptias. Et apo. vlti. et spōsus et sponsa dicunt veni. et qui audit dicat veni. q. d. Et christus sponsus et tota celestis curia amicabiliter inuitat ad nuptias: cuiuslibet nostrū dicens veni. Et qui istā inuitationē audit non debet esse contentus q̄ solus veniat: sed aliis dicat veni. ¶ **Paragra. iiii.** ¶ Tercio inuitati actualit̄ vestiunt̄: cū dicit̄ possidete. i. in hereditatis vestre vobis frequenter pm̄issē. diu plate. ardēter ꝑcupite. humiliter requisite possessionē actualē: intrate / ingredimini et possidete eam. Vñ cuiuslibet amico suo dicit dominus in morte illud deut. ii. Incipe possidere terrā. ¶ **Paragra. v.** ¶ Quarto inuestiti introducuntur cum dicitur: regnū quod vobis paratū est a cōstitutione mundi. Hec est possessio gloriosa: ideo ꝑuenient̄ regni noīe designat̄. De quo dicit̄ sapi. iiii. Accipient regnū decoris et diadema speciei de manu domini. Vnde ī iudicio dicit eis vos estis qui permansistis mecum in tentationibus meis / et dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū ut edat̄ et bibatis super mensā meā in regno meo. lu. xxii. De huius regni adeptione recognitionē faciunt omnes sancti et grās agunt christo dicentes illud apo. v. Redemisti nos domine in sanguine tuo ex omni tribu et lingua et populo et natione / et fecisti nos deo nostro regnū et sacerdotes: et regnabimus sup̄ terrā. O q̄ gloriosū est regnū in quo cum christo regnant omnes sancti. Sed hec in generali dicta sufficiant. q̄ in speciali plura dicere ꝑponimus cū agemus de gloria beatorum. ¶ **Paragra. vi.** ¶ Sequitur sententia de condemnatione reproborū: cū dicit. ite maledicti in ignē eternū qui ꝑatus est diabolo et angelis eius. Ibi primo describit̄ impiorū exprobratio maledicti. scdo ip̄orū ꝑdemnatio / ite in ignem eternū ꝛc. Primo igit̄ ponit̄ exprobratō ignominiosa. Quāti quippe honoris et preconii a sūmo iudice cōmendari: tantē ꝑfusiōis est et opprobrii ab ip̄o exprobrari. De hac maledictione dicit̄ eccl̄. xli. Ve vobis impiis qui deliquistis legē altissimi. qm̄ si nati fueritis: in maledictione nascemini. et

Tertia pars.

mortui si fueritis in maledictiōe erit pars uestra. O q̄ inestimabilis et intolerabilis erit p̄fusio in cordibus sūme sup̄bis ab ore tanti iudicis in p̄spectu multitudinis infinite maledictiōis iacula sustinere. inflatus nēpe sp̄s hoīs adhuc in carne uiuētis plus eligeret et tolerabilius sustineret valde graui sensibili pena q̄ maledictiōibus et opprobriis obiurgari.

¶ §. vi. **¶** Post maledictionē p̄ferē p̄denatio ad penā sensus cū addit i ignē eternū. separatio a dei et scōr̄ p̄sortio: et cruciatus eternus in inferno. Hec sūt securis et ignis de q̄bus d̄r math. vi. Oīs arbor q̄ nō facit fructū bonū: excidet̄ et i ignē mittet̄. Quar̄ penar̄ priorē asserit ibi criso. esse tormentis oībus grauiorē. Horrendū est inquit illud supplicium et res intolerabilis: tñ si decē milia ichēnas ponat aliquis: nihil tale dicturus est quale est ab illius gl̄ie beate p̄celli honore ⁊ xp̄o exosū esse. His ergo qui regno celoꝝ iudicabunt̄ indigni (sic dicit greg. nazāzenus) erit hec grauior oī pena q̄ p̄cientur a deo: et pudor atq; p̄fusio p̄scie eor̄: cuius finis uel remediūz nusq̄ inueniēt̄. Itē b̄tūs greg. in omelia de uirginibus ait. O si sapere possit quis palato cordis quid admiratiōis habeat: ecce sponsus uenit. quid dulcedinis: et q̄ parate erant intrauerunt cū eo ad nuptias. quid amaritudinis: ⁊ clausa est ianua Ianuā ei gl̄iosi regni aditū intellexit: qui post iudiciū nulli patebit. Tūc siquidē apparebit illius seueritas magna: cuius nūc est mia. Nemo scit q̄ districte iudicat: et q̄ seuerē puniit. Illud iudiciū timens psal. dicebat. Non intres in iudicium cū seruo tuo dñe: quia nō iustificabit̄ in p̄spectu tuo oīs uiuens. Multi nunc iusti credunt̄ et se bonos arbitrant̄: qui tunc reprob̄i inuenientur. Multa nūc bona et meritoria reputantur: que tñ ad examen diuini iudicii deducta manifeste patebunt esse peccata. Multaq; nunc leuia iudicant̄: que appensa libra iustitie importabiliter grauiā uidebunt̄. **Vnde. i. pe. iiii. Si iustus uix saluabit̄: impius et peccator ubi parebunt̄.**

¶ Para. vii. **¶** **O** examen horrendū. o tremendum iudiciū. o sm̄ia diffinitiuā modis omnibus metuēda: momētis omnibus expectāda. ac totis uiribus declināda. Tūc enī quis eam audebit audire: quis eam poterit expectare. postre

mo quis eā poterit sustinere. illa cū plata fuerit nulla potētia poterit infirmari. nulla sapiētia renocari. nulla p̄ce. nullove p̄cio poterit mitigari. nec ab ea ad aliū iudicē poterit appel lari. ber. Veniet qui male iudicata reiu dicabit. male iurata cōfutabit qui faciet iudiciū iniuriā patientibus: et arguet in equitate p̄ māfuetis terre. veniet p̄ certo qui per pphām mi natur: cum accepero tps ego iustitias iudicabo. Quid faciet de iniustis iudiciis qui etiāz iustitias iudicabit. Veniet inq̄ dies iudicii vbi plus valebunt pura corda q̄ acuta verba: et cō scientia bona q̄ mansupia plena: qm̄ quidē iudex ille nec fal letur verbis. nec flectet donis. Hoc pensandū est q̄ iudex ille iustissimus nulli parcat. nulli deferet. nullūq̄ palpabit. nō ei subtrahet psonā cuiusq̄ qui est oīm dñator. nec vllius verēbit magnitudinē. qm̄ pusillū et magnū ipse fecit. et equaliter cu ra est illi de oibus. Hoc tñ saluo q̄ exiguo p̄cedet mīa. potē tes aut̄ potenter tormenta patientē. fortioribus enim forti or instat cruciatio. zelus et furor viri nō parcat in die vindic te. nec acquiescet cuiusq̄ precibus. nec recipiet p̄ redemptiōe dona plurima. puer. vi.

¶ Paragra. viii. **¶** Eya fratres carissimi timeamus illam sententiā: caueamusq̄ totis visibus ne incidamus in eam: quia horrendū est incidere in manus dei uiuentis. hebre. x. Curramus ad curiā mie p̄donātis ante q̄ pueniamur ad curiā iustitie punientis: scdm̄ p̄siliū apli ad he. iiii. A deamus cū fiducia ad thronū gratie: ut mīam cō sequamur et grām inueniamus in auxilio oportuno. Vnde bñs aug. ait. mie tps nūc est: iustitie tps post erit. Vñ tps mie vocat mō auersos. donat pctā p̄uersis. patiens est super pctōres donec p̄uertant. q̄ncunq̄ p̄uertunt p̄terita obliuiscit. futura p̄mittit. hortat̄ pigros. p̄solat̄ afflictos. docet studio sos. adiuuat dimicātes. neminē deserit laborantem et excla mantē ad se. donat vñ sibi sacrificet. ipse tribuit vñ placetur Magnū mie tps nōvos trāseat frēs, nōvos trāseat. futurū ē iudiciū: erit tūc p̄niā sed infructuosa. sap. v. Dicēt ipi intra se p̄niā agētes et p̄ āgustia spūs gemētes. Tūc iudex a se ueritate sua flecti nō potit. nec eius snia imutari valebit. nūc autem p̄nus ad mīam. incōparabiliter plus desiderat grām

Tertia pars.

suā dare q̄ nos recipere. plus pctā nostra remittere q̄ nos di
mittere. uel de illis peitereuelimus. Si aut̄ aliq̄ iuste peccat̄
nostris irascit̄ et tanq̄ pius p̄r filios delinq̄ntes punire uolue
rit. nihilominus t̄n multa facilitate placat̄. Legimus enī q̄
moysē p̄ filios isrl̄ punire uolentē detinuit. aaron iā peniten
tem cōpescuit. dauid angelū p̄cutientē p̄plm hūilitate placa
uit. Ezechias sniam de morte sua reuocari lachrymis ipetra
uit. Niniuitarū p̄nia sniam de exterminio ciuitatis iā pmul
gatā reuocari p̄meruit. Quid plura? ante t̄ps deficiet q̄ om
nia exempla huius enarrare possemus. quin quotidie infini
tis modis dei miam expimur. Nouit deus mutare sniam si
tu noueris emendare delictū. ait ambro. Caueamus t̄n fra
tres carissimi ne diuina clemētia abutētes et impunitatē no
bis fatua temeritate et p̄sumptuosa fiducia pmittētes: i pec
catorū fordibus maneamus: et dei miam in seueritatē iusti
tie p̄uertamus. Nā q̄to mīa dei nobis est largius p̄parata: tā
to districtius et implacabilius seuiet eius iustitia p̄uersis no
stris operibus et ingratitude puocata. sicut ait ap̄s ro. ii.
An diuitias bonitatis eius patiētie et lōganimittatis p̄tēnis
An ignoras q̄ benignitas dei ad p̄niam te adducit? fm aut̄
duriciā tuā et cor impenitēs thesaurizas tibi iram in die ire
et reuelationis iusti iudicii dei.

Sermo. v. de snie executiōe: p̄tinens §. iiii.

Post citationē cunctōrū: p̄gregationē citatorū: post disc
ptionē et discussionē plenariā meritōrū. post platā sen
tentiā fm exigentiā discussōrū. iam nō restat aliud nisi actu
alis executio iudicialis snie ut recipiat vnusquisq̄ penā uel p̄
miū p̄ suorū qualitate factorū. **§. i.** Nō enī estimandū ē
q̄ in illa curia sūmi regis ita fiat sicut fit in aliquibus curiis
p̄ncipū mūdanoꝝ: in quibus aut̄ ueritas nō inquir̄t̄ aut̄ in
quisita tacēt et sub acruo pecunie sepel̄it̄. aut̄ snia nō p̄fertur
aut saltē in tempora multa differ̄t̄. Sed non sic impij nō sic
faciet iustus iudex. de quo scriptum est isa. xvi. Sedebit iudi
cans et querens iudicium et uelociter reddens quod iustū est
Vnde uelociter reddet uiciniq̄ quod iustum est. quia p̄fecto

imediate post platā sniam btōs cū iubilo deducet in glām:
et reprobos a facie sua plectos sū deoluēt et p̄cipitabit pari
ter in iehennā. sicut dicit math. xxv. Ibūt hii i suppliciu eter
nū. s. reprobī. iusti autē invitā eternā. ¶ **¶** In disceptati
one fit ordo p̄tratus. quia iudicis sūme boni p̄priū est prius
recordari bona facta bonorū q̄ malorū: postmodū vero i exi
tu vtrūq̄. prius noiāt penā malorū ut nos p̄us q̄ timoris sūt
mala deuitare discamus: postmodū vero q̄ sūt honoris bona
appetere studeamus uel . quia reprobī ex p̄digno p̄dēnatiōis
sue supplicia meruerūt. electi vero glām ex dei mīa potius
quā ex meritis obtinebūt. Itē quia p̄us uolet purgare munū
reprobos expellendo. om̄sq̄ mūdi totius feces et fetores ac
elemētōz oim purgamenta cū eis in baratrū deuoluendo:
ut illis eiectis mūdus pulcher et mūdus remaneat: ad p̄sola
tionē electorū in nouā pulchritudinē innouādus. sicut infra
declarabit. Hic autē sciendū est q̄ ignis ille p̄flagratōis quo
mūdi facies purgabūt: ut dictū est faciē iudicis antecedit. si
cut ait psal. Ignis an̄ ipsū an̄cedet et p̄comitabit. sicut ait idē
Ignis in p̄spectu eius exardescet. et sequet quia plata snia cō
tra malos. Itē maledicti in ignē eternū. Ille tp̄alis ignis ius
su iudicis q̄si flatu potenti repentino et rapido: sū inuoluens
reprobos demerget pariter in infernū . O q̄tus luctus oim. q̄
tusvlulatus et gemitus. q̄ta doloris acerbitas. q̄ta et q̄ ineffa
bilis calamitas reprobōz: in actuali et eterna separatione a
glā et glōso p̄sortio beatorū: quā tūc quidā videbūt ut sciāt
q̄ et q̄ta p̄diderāt: eā nunq̄ in p̄petuū aspecturi: sed inestima
biliter plus dolebūt de tāvili eiectiōne et separatōne p̄petua
a p̄sortio et aspectu diuino: tāq̄ videlicet de irrecupabili amī
sione sūmi boni. ¶ **¶** Et aduerte q̄ cū deus magis sit i
timus aie q̄ ipsamet sibi ipsi: ac totū bonū aie magis sit ipse
q̄ ipsa sibi: dolorē incomparabiliter acriorē sentit anima cu
iustibet in separatione sui a deo q̄ si ipsa discinderetur et a se
ipsa violenter si esset possibile secaretur. ac plus vellet totū
bonū suū perdere q̄ bonū diuinū. hoc est plus appeteret non
esse simpliciter: q̄ sic esset. Rursus cum de amissiōe alicuius
boni tantus debeat esse dolor quantū est de eius adeptiōne

Tertia pars.

gaudiū. Profecto tam ineffabilis et inestimabilis erit dolor in reprobis de eterna a deo separatione: quantū ineffabile et inestimabile gaudiū erit in beatis de eterna dei visione. De quo gaudio dicit apłs. i. ad cor. iiii. Que oculus nō uidit/nec auris audiuit. nec in cor hoīs ascendit que pparauit deus his qui diligunt eū. Deniq; cū deus sit summū imensū et infinitum bonū: de eius amissione debet esse summus dolor in reprobis: et esset imensus et infinitus si ad infinitū posset esse in creatura. sed hoc esse nō pōt: sed est in eis q̄tū pōt earū capacitas p̄tinere. Diabolus ergo cū toto corpore suo. i. multitudine innumerabiliū oīm reproborū subito demergeť et p̄cipitabit in infernū: sicut ait gre. in moral. exponēs illud Iob Cūctis vidētibz p̄cipitabit. quia eterno iudice tūc terribilē apparēte astātibus legionibus angelorū assistēte cuncto ministerio celestīū potestātū: atq; electis omnibus ad hoc spectaculū deductis: ista belua crudelis et fortis. i. diabolus in mediū captiua deducit et cū suo corpe. i. reprobis omnibus: eternis iehēne incēdis mancipat: cū dicit. Ite maledicti in ignē eternū. O q̄le spectaculū illud erit q̄n hec imānissima bestia electorū oculis oñdeť: q̄ hic tpe belli nimis illos terrere potu erat s̄ videref. Sed occulto ac iusto dei iudicio hoc agit: ut et nūc p̄ eius grām nō uis uincat a pugnātibz: et tūc a letis victoribus iam captiua videat. Tūc aut iusti diuino adiutorio q̄tū debitores sunt plenius recognoscūt: q̄n tam fortē bestia viderint quā tā infirmi vicerunt: et in hostis sui imānitate p̄spiciūt: quantū debent gratie defensori suo. Redeunt enī de hoc plio tūc milites nostri: virtutū trophea referētes et receptis corporibus cū iam in illo iudicio celestis regni in troitū sortiunt: prius imānissimas vires huius antiqui serpentis aspiciūt: nō vile estimant q̄ euaserūt.

Sermo nonus de statu mūdi post iudiciū: p̄tinēs paragraphos. iiii.

Deracto iudicio natura hūana in suo termino constituet et ideo esse incorruptibile forcietur. Quia vero omnia corporalia quodāmodo sunt ppter hominē: pueniens erit vt status omnīū corporalīū imutef: ut p̄gruāt hoīm statū qui

tunc erunt. ¶ **Paragra. primus:** q̄ post iudiciū cessabūt generatio et corruptio. ¶ **Q**uia igit multiplicatio hoim est ppter complendū numerū electorū qui precipue sunt de intentione diuina, nec ponunt in numerū in ordine vniuersi. Ideo cōpleto numero electorū cessabit hominū multiplicatio: et sic cessabit generatio et corruptio hominis. et p̄ sequeſ cessabit in oibus creaturis. Et quia motus celi est causa generationis et corruptionis in istis inferioribus. Ideo etiā motus celi cessabit: quo cessante et generatiōe et corruptiōe cessante: creature incorruptibiles et q̄ aptitudinē hñt ad ppetuitatem post iudiciū remanebūt. ¶ **Para. ii.** que creature manebunt post iudiciū et que nō. ¶ **S**ciendū est aut̄ q̄ quedā creature habent aptitudinē ad ppetuitatē sc̄dm totū et sc̄dm partem: ut corpora celestia. Quedā sc̄dm totū et nō sc̄dm partē ut elemēta q̄ sūt corruptibilia sc̄dm partē. q̄a ppter p̄trarias q̄litates est in eis mutua actio et passio: et p̄ sequeſ generatō et corruptio in p̄finis eorū: ⁊ ideo in p̄finis suis corruptibilia sūt. Cessāte aut̄ motu celi nō erit in eis mutua actio ⁊ passio. ideo nec corruptio. et ideo post iudiciū remanebūt. quedā aut̄ creatē corruptibiles sūt fm̄ totū ⁊ n̄ fm̄ ptē: ut hō. nā aia rōnalis ē incorruptibil: cōpositū aut̄ corruptibile. Omnes igit̄ creatē q̄ quō hñt aptitudinē ad ppetuitatē remanebūt ī illo vltimo statu mūdi: deo suauirtute supplēte q̄ eis ex sua infirmitate deest. Bruta igit̄ aialia et plāte et corpa mixta q̄ fm̄ totū et fm̄ ptē sūt corruptibilia: nullo mō in illo icorruptiōis statu remanere debebūt. Sic itelligend̄ ē verbū apl̄i. i. ad cor. vii. Preit̄ figura hui⁹ mūdi: q̄a vicz spēs hui⁹ mūdi q̄ nūc ē cessabit: sed sbā remanebit. Sic etiā itelligit̄ illud iob xiiii. Hō cū dormierit n̄ resurget donec atterat̄ celū. i. donec ista dispositio celi cesset q̄ cū mouet̄ in alius motū causat. ¶ **S**ic̄. de inuouatōe mūdi. ¶ **S**ic̄ ait̄ aug. iudicat̄ his q̄ nō fuerit̄ inuēt̄ in libro vite: ⁊ in eternū ignē missis. figura hui⁹ mūdi ignium mūdanorū p̄flagratione purgabit̄. sicut̄ factō mundanarū aquarū diluuiō. Quasi quid̄ conflagratione corruptibiliū elementorū qualitates ardendo penitus interibūt q̄ corporibus nostris corruptibilibus p̄gruebāt atq̄ ipsa eos.

Tertia pars.

substantia quantitates illas habebit que corporibus immortalibus mirabili mutatione perveniant: ut videlicet mundus in melius innovatus apte accommodet hominibus, etiam carne in melius innovatos. Unde vidit iohannes sedentem in throno a cuius conspectu fugit celum et terra et mare iam non est. quia peribunt hec secundum exteriorem faciem, non secundum substantiam. Ante iudicium quidem eorum fiet purgatio ab infectione et corruptione quam ex peccatis hominum pertraxerunt. Et quia ignis inter alia elementa maxime est actius et corruptibilis presumptius et sordidus purgativus. ideo presumptio eorum que est post iudicium remanere non deberet. et purgatio totius mundi perveniens fiet per ignem. Ceterum quia genus humanum non solum a corruptione liberabitur: sed in electis gloria vestietur. creatura autem corporalis secundum congruentiam status finalis disponet: ideo quilibet creatura corporalis non solum purgabitur: ut dictum est: verum etiam innovato homine innovabitur. et homine glorificato etiam suo modo quadam claritatis gloriam consequetur. Unde apoc. xxi. vidi celum novum et terram novam. Et isa. lxx. Ecce creo celos novos et terram novam. et non erunt in memoria priora et non ascendent super eos.

Cap. iiii. in quo describitur mundi facies innovati. **C**onfideremus si placet faciem et pulchritudinem huius mundi in melius innovati. Et sciendum est quod terra non erit gibbosa vel montuosa: sed ad figuram sphericam reducebitur. Et quia non erit amplius hominum habitatio super terram: tota circumdabitur aquis ut et elementum aque formam sphericam habeat: sic et aer et ignis formam sphericam habebunt et se mutuo continebunt. nec erunt in partibus confusa mel permixta. quia cessabit actio et passio ut dictum est. Supposito igitur quod in elementorum purgatione quicquid grossius ponderosius et amplius tenebrosum erat in terra descenderit infra in regionem inferni. In aqua frigidum glaciale et omnis falsedo et amaritudo et fluxibilitas. In aere grossities omnis mobilitas et omnes peregrine impressiones. In igne vero ardor et siccitas fuerint separata. Terra in superiori sui parte erit ut cristallus. Aqua multo plus perspicue subtiles et pure que sint modo. Et forte tunc erunt similes celo aqueo. Aer vero purior, clarior, rarior. Et ignis similiter. In aere non fient impressiones aliquae: utpote, nubes, venti, ros et pruina, niues et gra-

dines/fulgura/et chorufationes/ tonitrua, et tēpestates/nec aliqua hmōi: sed ppetua serenitas/claritas/et tempies sempiterna. In ignevero qui nūc vsq; ad diem iudicii calidus est et lucidus post illā innouationē mūdi(ut ait basiliius in examine) lux separabit a calore. Ait eni in retributionibus delictorū rō nos secretior docet parciendā esse ignis naturā cui⁹ lux ad illuminandū iustos deputabit. ardor autē pficiet ad īpios pcremandos. Vñ ait psal. vox dñi intercedentis flāmā ignis. Hec ergo credit esse facies huius mūdi. Corpora vero celestia mirabili claritate fulgebūt. porro iux verbū isa. xxx Erit lux lune sicut lux solis. et lux solis septēpliciter sicut lux septē dieꝝ. Totius autē firmamēti facies luminosa creditur esse: sicut nūc sunt stelle. stellarū vero claritas in septuplū maior erit. Dicit autem isido. q̄ nec sol nec luna postea ad occasum sunt ventura: sed in loco in quo creati sunt sine fine manebunt. Vñ dicit abacuch. iiii. Sol et luna steterūt in habitaculo suo: sol in puncto orientis/et luna in puncto occidētis. Vnde dicit isa. lx. Non occidit ultra sol tuus. Non ergo erit amplius diei noctisq; vicissitudo: sed erit vna dies nō habens vespērā/continua/ semp clara q̄ nota est dño. Hec autē claritas et pulchritudo mirabilis non erit ad necessitatē. quia etiam omnes sancti fulgebunt ut sol. ut ait dñs math. xiiii. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorū. ppter qđ dicit isa. lx. Non erit tibi sol ad lucendū/ scz ad necessitatē: erit tamē ad vniuersi decorē p̄solationē et delectationē sanctorū: et creatoris laudē/ gl̄iam/et honorē. Vnde isa. lxv. post illud. Ecce creo celos novos et terram nouā. Subditur. exultabitis et gaudebitis vsq; in sempiternū in his que ego creo. Hec de finali iudicio et statu mundi post iudiciū ad presens in generali et grosso rudiq; modo dicta sufficiant. Nunc non restat nisi in speciali dicere de suppliciis reprobōꝝ et gloria beatorum. et prius dicemus fauente deo de suppliciis reprobōꝝ.

Incipit quarta pars huius libri cōtinens smōes. v. p̄mus de diuersitate penarū ifernaliū p̄tinēs §. xxiiii.